

2011

**Śródroczne skrócone
skonsolidowane
sprawozdanie
finansowe
Grupy Kapitałowej
ING Banku
Śląskiego S.A.
za IV kwartał
2011 roku**

Spis treści

Wybrane dane finansowe ze sprawozdania finansowego.....	1
I. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe.....	2
Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	2
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	2
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	4
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych....	6
II. Informacje uzupełniające.....	7
1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej	7
2. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.....	9
3. Wartości szacunkowe.....	26
4. Porównywalność danych finansowych.....	29
5. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	30
6. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2011 roku.....	41
7. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach.....	43
8. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	44
9. Pozycje pozabilansowe.....	44
10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	44
11. Wyplacone dywidendy.....	44
12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych	45
13. Sezonowość lub cykliczność działalności.....	45
14. Transakcje z jednostkami powiązanymi.....	45
15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności.....	48
16. Inne informacje.....	52
III. Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe.....	56
Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat.....	56
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	56
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	57
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	58
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	60
1. Wprowadzenie.....	61
2. Istotne zasady (polityka) rachunkowości.....	62
3. Wartości szacunkowe.....	63
4. Porównywalność danych finansowych.....	63
5. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2011 roku.....	63
6. Sezonowość lub cykliczność działalności.....	63
7. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	63
8. Wyplacone dywidendy.....	63
9. Przejęcia.....	64
10. Pozycje pozabilansowe.....	64
11. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	64
12. Transakcje z jednostkami powiązanymi.....	64

WYBRANE DANE FINANSOWE ZE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

	w tys. zł		w tys. EUR	
	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Przychody z tytułu odsetek	3 385 463	2 948 721	817 725	736 370
Przychody z tytułu prowizji	1 170 099	1 117 122	282 626	278 974
Wynik na działalności podstawowej	2 912 280	2 690 453	703 432	671 874
Wynik brutto	1 117 527	934 149	269 928	233 281
Wynik netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	880 075	753 100	212 573	188 068
Przepływy pieniężne netto	-756 396	71 790	-182 700	17 928
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	6,76	5,79	1,63	1,45

	w tys. zł		w tys. EUR	
	4 kwartały 2011 stan na 31.12.2011	4 kwartały 2010 stan na 31.12.2010	4 kwartały 2011 stan na 30.09.2011	4 kwartały 2010 stan na 31.12.2010
Aktywa razem	69 783 312	64 517 528	15 799 518	16 291 071
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	6 413 636	5 650 753	1 452 100	1 426 850
Kapitał zakładowy	130 100	130 100	29 456	32 851
Liczba akcji (w sztukach)	130 100 000	130 100 000	-	-
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	49,30	43,43	11,16	10,97
Współczynnik wypłacalności	12,28%	13,15%	-	-

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – 4,4168 zł, kurs NBP z dnia 31 grudnia 2011 roku; 3,9603 zł, kurs NBP z dnia 31 grudnia 2010 roku,
- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011 roku – 4,1401 zł, kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w czterech kwartałach 2011 roku, 4,0044 kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w czterech kwartałach 2010 roku.

I. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

		IV kwartał 2011	4 kwartały 2011 narastająco	IV kwartał 2010	4 kwartały 2010 narastająco
	Nota	okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
- Przychody z tytułu odsetek	5.1	896 971	3 385 463	751 486	2 948 721
- Koszty odsetek	5.1	417 304	1 533 959	329 795	1 321 134
Wynik z tytułu odsetek	5.1	479 667	1 851 504	421 691	1 627 587
- Przychody z tytułu prowizji	5.2	290 830	1 170 099	288 268	1 117 122
- Koszty prowizji	5.2	40 794	148 927	31 949	129 791
Wynik z tytułu prowizji	5.2	250 036	1 021 172	256 319	987 331
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	5.3	-11 807	18 252	1 808	77 503
Wynik na inwestycjach	5.4	5 887	38 011	-5 604	2 174
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	5.5	9 652	-33 423	17 964	-12 052
Wynik na pozostałej działalności podstawowej		1 369	16 764	-9 877	7 910
Wynik na działalności podstawowej		734 804	2 912 280	682 301	2 690 453
Koszty działania	5.6	413 956	1 664 389	390 027	1 582 920
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych		3 476	833	-2 507	-10 989
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	5.7	50 506	172 403	61 150	203 627
Udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		10 082	41 206	12 384	41 232
Zysk (strata) brutto		283 900	1 117 527	241 001	934 149
Podatek dochodowy		70 314	237 468	49 353	181 010
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		213 586	880 059	191 648	753 139
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		213 583	880 075	191 680	753 100
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		3	-16	-32	39
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		213 583	880 075	191 680	753 100
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)		1,64	6,76	1,47	5,79

Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	IV kwartał 2011	4 kwartały 2011 narastająco	IV kwartał 2010	4 kwartały 2010 narastająco
	okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
			dane porównywalne	dane porównywalne
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy	213 586	880 059	191 648	753 139
Inne całkowite dochody	2 515	68 266	-72 107	8 021
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy	216 101	948 325	119 541	761 160
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	216 098	948 341	119 573	761 121
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	3	-16	-32	39

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
A K T Y W A					
- Kasa, środki w Banku Centralnym		1 493 115	4 064 920	2 394 196	1 265 104
- Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	5.8	1 024 623	2 706 438	1 181 105	1 859 227
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5.9	639 633	1 120 526	659 606	3 945 735
- Wycena instrumentów pochodnych		1 858 429	1 781 944	1 158 897	1 527 884
- Inwestycje	5.10	20 450 617	22 396 333	23 006 812	18 736 413
- dostępne do sprzedaży		15 468 361	17 379 608	16 788 801	12 239 940
- utrzymywane do terminu wymagalności		4 982 256	5 016 725	6 218 011	6 496 473
- Pochodne instrumenty zabezpieczające		433 440	337 135	104 796	86 065
- Kredyty i inne należności udzielone klientom	5.11, 5.12	42 329 725	39 789 677	34 508 999	33 320 661
- Inwestycje w jednostki podporządkowane		104 919	94 837	156 832	144 448
- Nieruchomości inwestycyjne		118 705	118 187	118 187	140 399
- Rzeczowe aktywa trwałe		575 277	516 623	544 211	520 455
- Wartości niematerialne		362 031	355 550	342 213	325 790
- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		33 613	44 352	13 996	1 924
- Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego		147 504	56 194	614	0
- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		16 449	97 375	167 397	77 344
- Inne aktywa		195 232	215 995	159 667	214 086
Aktywa razem		69 783 312	73 696 086	64 517 528	62 165 535
Z O B O W I Ą Z A N I A I K A P I T A Ł W Ł A S N Y					
Z O B O W I Ą Z A N I A					
- Zobowiązania wobec innych banków	5.13	4 961 862	7 597 155	4 039 111	3 149 358
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5.14	1 814 714	5 370 325	4 681 424	2 580 454
- Wycena instrumentów pochodnych		1 694 142	1 865 690	1 292 661	1 202 195
- Pochodne instrumenty zabezpieczające		900 627	813 103	600 455	775 966
- Zobowiązania wobec klientów	5.15	52 932 107	50 758 691	47 400 069	47 667 866
- Rezerwy	5.16	58 057	52 786	55 844	49 757
- Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0	430	138 499	60 526
- Inne zobowiązania		1 005 872	1 041 066	656 360	1 147 513
Zobowiązania ogółem		63 367 381	67 499 246	58 864 423	56 633 635
K A P I T A Ł Y					
- Kapitał zakładowy		130 100	130 100	130 100	130 100
- Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		956 250	956 250	956 250	956 250
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		20 783	6 064	8 586	42 912
- Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych		39 272	44 693	47 370	51 550
- Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		58 186	67 418	431	34 127
- Wycena motywacyjnych programów pracowniczych		30 772	27 782	21 080	19 416
- Zyski zatrzymane		5 178 273	4 962 241	4 486 936	4 295 161
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		6 413 636	6 194 548	5 650 753	5 529 516
- Udziały niekontrolujące		2 295	2 292	2 352	2 384
Kapitały własne ogółem		6 415 931	6 196 840	5 653 105	5 531 900
Zobowiązania i kapitał własny razem		69 783 312	73 696 086	64 517 528	62 165 535
Współczynnik wypłacalności					
	5.17	12,28%	12,56%	13,15%	13,30%
Wartość księgowa					
		6 413 636	6 194 548	5 650 753	5 529 516
Liczba akcji					
		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)					
		49,30	47,61	43,43	42,50

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

IV kwartał 2011

okres od 01.10.2011 do 31.12.2011

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowni- czych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolu- jące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	6 064	44 693	67 418	27 782	4 962 241	2 292	6 196 840
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	213 583	3	213 586
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	14 719	-5 421	-9 232	0	2 449	0	2 515
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	18 360	-	-	-	-	-	18 360
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-3 519	-	-	-	-	-	-3 519
- rozliczenie wyceny papierów reklamifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-122	-	-	-	-	-	-122
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-2 946	-	-	-	-	-2 946
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-9 232	-	-	-	-9 232
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-2 475	-	-	2 449	-	-26
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	2 990	0	0	2 990
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	2 990	-	-	2 990
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	20 783	39 272	58 186	30 772	5 178 273	2 295	6 415 931

4 kwartały 2011 narastająco

okres od 01.01.2011 do 31.12.2011

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowni- czych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolu- jące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	8 586	47 370	431	21 080	4 486 936	2 352	5 653 105
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	880 075	-16	880 059
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	12 197	-8 098	57 755	0	6 412	0	68 266
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	36 682	-	-	-	-	-	36 682
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-24 174	-	-	-	-	-	-24 174
- rozliczenie wyceny papierów reklamifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-311	-	-	-	-	-	-311
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-2 541	-	-	-	-	-2 541
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	57 755	-	-	-	57 755
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-5 557	-	-	6 412	-	855
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	9 692	-195 150	-41	-185 499
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	9 692	-	-	9 692
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-195 150	-41	-195 191
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	20 783	39 272	58 186	30 772	5 178 273	2 295	6 415 931

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM - c.d.

IV kwartał 2010

okres od 01.10.2010 do 31.12.2010

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowni- czych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolu- jące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	42 912	51 550	34 127	19 416	4 295 161	2 384	5 531 900
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	191 680	-32	191 648
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	-34 326	-4 180	-33 696	0	95	0	-72 107
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	-38 847	-	-	-	-	-	-38 847
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	4 689	-	-	-	-	-	4 689
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-168	-	-	-	-	-	-168
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-4 073	-	-	-	-	-4 073
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-33 696	-	-	-	-33 696
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-107	-	-	95	-	-12
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	1 664	0	0	1 664
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	1 664	-	-	1 664
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	8 586	47 370	431	21 080	4 486 936	2 352	5 653 105

4 kwartały 2010 narastająco

okres od 01.01.2010 do 31.12.2010

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowni- czych	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolu- jące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	-1 383	51 115	-968	15 846	3 733 438	2 313	4 886 711
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	753 100	39	753 139
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	9 969	-3 745	1 399	0	398	0	8 021
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	8 471	-	-	-	-	-	8 471
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	2 288	-	-	-	-	-	2 288
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-790	-	-	-	-	-	-790
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-3 619	-	-	-	-	-3 619
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	1 399	-	-	-	1 399
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-126	-	-	398	-	272
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	5 234	0	0	5 234
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	5 234	-	-	5 234
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	8 586	47 370	431	21 080	4 486 936	2 352	5 653 105

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	4 kwartały 2011 narastająco okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2010 narastająco okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk (strata) netto	880 075	753 100
Korekty	-2 788 051	-2 043 534
- Zyski (straty) akcjonariuszy niekontrolujących ujęte w wyniku finansowym	-16	39
- Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-41 206	-41 232
- Amortyzacja	132 646	120 985
- Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	1 851 504	1 627 587
- Odsetki zapłacone	1 509 510	1 385 024
- Odsetki otrzymane	-3 707 482	-3 284 786
- Dywidendy otrzymane	-4 816	-4 793
- Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	-5 726	221
- Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	237 468	181 010
- Podatek dochodowy zapłacony	-371 909	-279 446
- Zmiana stanu rezerw	2 213	597
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	297 568	329 920
- Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19 504	7 563 511
- Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 363 836	-9 918 531
- Zmiana wyceny instrumentów pochodnych	-298 051	506 472
- Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	29 283	104 939
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-7 786 039	-3 916 084
- Zmiana stanu pozostałych aktywów	11 931	-28 417
- Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	918 376	66 853
- Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-2 866 710	3 683 373
- Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	5 560 862	-250 022
- Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	359 203	109 246
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-1 907 976	-1 290 434
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
- Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-137 293	-86 223
- Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	7 483	1 204
- Nabycie wartości niematerialnych	-78 871	-66 009
- Zbycie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	8	132
- Wykup / sprzedaż aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	1 290 427	1 145 000
- Odsetki otrzymane od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	260 201	363 327
- Otrzymane dywidendy	4 816	4 793
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną	1 346 771	1 362 224
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
- Dywidendy wypłacone	-195 191	0
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-195 191	0
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	104 504	-36 305
Zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto	-756 396	71 790
Środki pieniężne na początek okresu	3 119 616	3 047 826
Środki pieniężne na koniec okresu	2 363 220	3 119 616

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

II. Informacje uzupełniające

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej

Podstawowe Informacje o Banku

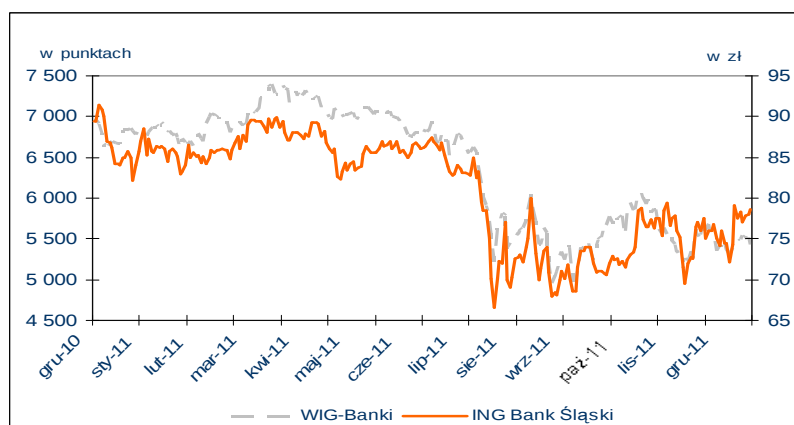
ING Bank Śląski S.A. („Spółka dominująca”, „Jednostka dominująca”, „Bank”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 34, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 5459. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 271514909 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 634-013-54-75.

Zakres działania, czas trwania

ING Bank Śląski S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonym w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i na zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi także działalność maklerską, pośrednictwa i obrotu nieruchomościami, wynajmu nieruchomości, doradztwa i pośrednictwa finansowego oraz świadczy inne usługi finansowe. Czas trwania Spółki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Kapitał zakładowy, cena akcji

Kapitał zakładowy ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130 100 000 zł i dzieli się na 130 100 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,00 zł każda. W IV kwartale 2011 roku miał miejsce podział wartości nominalnej akcji, uchwała w tej sprawie została podjęta na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 24 października 2011 roku. Zmiana ta została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 31 października 2011 roku. Przed zmianą wartość nominalna jednej akcji wynosiła 10 zł. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (sektor banki). Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 78,60 zł, podczas gdy w analogicznym okresie roku ubiegłego kształtowała się na poziomie 89,40 zł¹. W okresie 12 miesięcy 2011 roku cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. kształtowała się następująco:

¹ Po doprowadzeniu do porównywalności (podział w stosunku 1:10).

Akcjonariat ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. ING Bank NV wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku akcjonariuszem posiadającym 5 i więcej procent głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego Spółka Akcyjna był:

Lp.	Podmiot	Liczba akcji i głosów	% ogólnej liczby akcji i głosów na WZ
1.	ING Bank N.V.	97.575.000	75,00

Stan posiadania akcji ING Banku Śląskiego przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Spośród członków Rady Nadzorczej Banku na dzień przekazania do publicznej wiadomości śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2011 roku akcje ING Banku Śląskiego posiadał Pan Wojciech Popiołek – 60 akcji. Pozostali członkowie Rady Nadzorczej Banku oraz członkowie Zarządu Banku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A. Stan posiadania akcji ING Banku Śląskiego przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku był analogiczny jak na dzień przekazania do publicznej wiadomości sprawozdania finansowego za poprzedni okres sprawozdawczy.

Podmiot uprawniony do badania

Podmiotem uprawnionym do badania jest Ernst & Young Audit Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, wpisany na listę pod nr 130.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”), w skład której na dzień 31 grudnia 2011 roku wchodziły:

- ING Securities S.A. (jednostka zależna, 100% udziału),
- Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. (jednostka zależna, 100% udziału),
- Solver Sp. z o.o. (jednostka zależna, 82,3% udziału).

Ponadto na dzień bilansowy Bank posiadał akcje następującej jednostki stowarzyszonej:

- ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. (jednostka stowarzyszona, 20% udziału).

W IV kwartale 2011 roku nastąpiło połączenie ING Banku Hipotecznego S.A. z ING Bankiem Śląskim S.A. Działalność prowadzona dotychczas przez ING Bank Hipoteczny jest kontynuowana w strukturach ING Banku Śląskiego S.A.

Zatwierdzenie sprawozdań

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 7 kwietnia 2011 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 7 lutego 2012 roku.

2. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

Działalność zaniechana

W okresie czterech kwartałów 2011 i 2010 roku w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

Zgodność z MSSF

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2011 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską obowiązującymi na dzień sprawozdawczy, tj. 31 grudnia 2011 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 33, poz. 259).

Prezentowane śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 odnoszącego się do śródrocznej sprawozdawczości finansowej. Sprawozdanie zostało przygotowane w wersji skróconej i nie obejmuje wszystkich ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2011 roku do 31.12.2011 roku oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2011 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 01.01.2010 roku do 31.12.2010 roku dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale

własnym, a w przypadku śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 31.12.2010 roku. Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat obejmują dane za IV kwartał 2011 roku (okres od 01.10.2011 do 31.12.2011) oraz dane porównawcze za IV kwartał 2010 roku (okres od 01.10.2010 do 31.10.2010).

Zakres i waluta sprawozdania

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za IV kwartał 2011 roku zawiera dane Banku, jego jednostek zależnych oraz udziały w jednostce stowarzyszonej.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich z zaokrągleniem do tysiąca złotych (chyba, że zaznaczono inaczej).

Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2010 rok (Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku) oraz następujące zmiany do standardów i nowe interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską i obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2011 roku:

Zmiana	Zakres	Wpływ na sprawozdanie Grupy
MSR 32 <i>Instrumenty finansowe: Prezentacja</i>	Mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lutego 2010 roku. Zmiana dotyczy sposobu ujmowania określonych praw poboru w sytuacji, gdy emitowane instrumenty finansowe są denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta.	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
MSR 24 <i>Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych</i>	Mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później. Wprowadzone zmiany dotyczą uproszczenia definicji podmiotu powiązanego i usunięcia przy tym pewnych wewnętrznych niespójności oraz zwolnienia jednostek związanych z rządem z niektórych wymogów ujawnienia informacji.	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
MSSF 1 Ograniczone zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z ujawniania informacji porównawczych zgodnie z MSSF 7	Mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lipca 2010 roku.	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
KIMSF 14 <i>Przedpłaty w ramach minimalnych wymogów finansowania</i>	Mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku. Interpretacja dotyczy programów określonych świadczeń objętych minimalnymi wymogami finansowania, których przedpłata traktowana jest jako składnik aktywów finansowych.	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

KIMSF 19 <i>Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych</i>	Mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lipca 2010 roku. Interpretacja zawiera wytyczne dotyczące ujmowania przez dłużnika instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez niego w następstwie renegotjacji warunków zobowiązania finansowego w celu pełnego lub częściowego uregulowania tego zobowiązania.	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF mające zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku	Coroczny przegląd ma na celu udoskonalenie i doprecyzowanie międzynarodowych standardów rachunkowości. Większość zmian precyzuje istniejące MSSF lub wprowadza poprawki do nich lub też stanowi zmiany wynikające z uprzednich zmian do MSSF. Zmiany do MSSF 1, MSSF 3, MSSF 7, MSR 1, MSR 27, MSR 34 i KIMSF 13 obejmują zmiany obowiązujących wymogów lub też stanowią dodatkowe objaśnienia dotyczące stosowania tych wymogów.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę:

Zmiana	Zakres	Wpływ na sprawozdanie Grupy
MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych</i>	Wprowadzone zmiany są rezultatem wspólnych prac IASB i FASB (analogiczne zmiany zostały wprowadzone w US GAAP) i dotyczą wytycznych w zakresie prezentacji pozycji w innych całkowitych dochodach.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSR 12 <i>Podatek dochodowy</i>	Zmiany dotyczą kwestii ujęcia przychodu w zależności od oczekiwania jednostki, czy odzyska wartość bilansową określonego aktywu w trakcie jego użytkowania lub sprzedaży.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSR 19 <i>Świadczenia pracownicze</i>	Wprowadzone zmiany dotyczą usunięcia możliwości odraczania rozpoznania przychodów i kosztów (tj.: wyeliminowanie tzw. „metody korytarzowej”), prezentacji w innych całkowitych dochodach oraz wymagań w zakresie ujawnień.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSR 27 <i>Jednostkowe sprawozdania finansowe</i>	Zmiana wprowadza konieczność ujmowania w jednostkowym sprawozdaniu finansowym inwestycji w jednostkach zależnych, jednostkach współkontrolowanych oraz jednostkach stowarzyszonych wg kosztu albo zgodnie z zasadami określonymi w MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> . Zmianie uległa także nazwa standardu.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych</i>	Zmiany dotyczą zasad rachunkowości inwestycji w jednostki stowarzyszone oraz określają wymagania, które muszą być spełnione w celu stosowania rachunkowości wg metody praw własności dla inwestycji w jednostki stowarzyszone oraz jednostki współkontrolowane.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSR 32 <i>Instrumenty finansowe: prezentacja</i>	Zmiana precyzuje znaczenie pojęcia „posiadać bieżącą możliwość do wyegzekwowania prawa do przeprowadzania kompensaty” oraz że pewne systemowe rozliczenia brutto mogą być traktowane jako ekwiwalent rozliczenia netto.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.

MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy	Nie dotyczy.	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnienia	1. Zmiana precyzuje wymagania w zakresie ujawnień dotyczących transakcji przeniesienia aktywów finansowych. 2. Zmiana wymagań w zakresie ujawnień dotyczących kompensowania aktywów finansowych i zobowiązań finansowych.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSSF 9 Instrumenty finansowe	1. Standard jest rezultatem prac pierwszej fazy projektu IASB nad zastąpieniem MSR 39 i obejmuje klasyfikację i wycenę aktywów finansowych. W kolejnych fazach IASB zajmie się zobowiązaniami finansowymi, rachunkowością zabezpieczeń i usunięciem aktywów/zobowiązań finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej. 2. Zmiana dotyczy przesunięcia obowiązkowej daty zastosowania standardu z 1 stycznia 2013 na 1 stycznia 2015.	Grupa dokona oceny wpływu nowego standardu kompleksowo razem z fazami, które nie zostały jeszcze opublikowane.
MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	Nowy standard prezentujący wytyczne w zakresie konsolidacji sprawozdań finansowych w tym w szczególności precyzujący przesłanki potwierdzające konieczność uwzględnienia jednostek w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSSF 11 Wspólne przedsięwzięcia	Nowy standard określa wymagania dotyczące ujmowania i wyceny w zakresie wspólnych przedsięwzięć.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSSF 12 Ujawnienia udziałów w innych jednostkach	Nowy standard dotyczy ujawnień w zakresie udziałów w innych jednostkach.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
MSSF 13 Wycena według wartości godziwej	Nowy standard zawierający wytyczne dotyczące wyceny według wartości godziwej.	Grupa jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
KIMSF 20 Koszty izolacji w fazach produkcji kopalni odkrywkowych	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Istotne zasady rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku, opublikowanym w dniu 4 marca 2011 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Poniżej przedstawiono wybrane zasady rachunkowości stosowane przez Grupę Kapitałową.

Podstawy sporządzania sprawozdania finansowego

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla nieruchomości i nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej, w tym instrumentów pochodnych, oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej.

Pozostałe składniki aktywów finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży wykazywane są w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Podstawa konsolidacji

Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są te podmioty, które są kontrolowane przez Bank. Kontrola ta istnieje wówczas, gdy Bank ma bezpośredni lub pośredni wpływ na politykę finansową i operacyjną podmiotu, który pozwala mu na osiąganie korzyści ekonomicznych z działalności tego podmiotu. O sprawowaniu kontroli można mówić również wtedy, gdy jednostka dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce gospodarczej i jeżeli:

- dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki gospodarczej na mocy statutu lub umowy,
- posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką lub
- dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych są zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od momentu przejęcia kontroli do chwili jej ustania.

Prawne połączenie spółek

W przypadku rozliczania transakcji łączenia Banku z jednostką zależną od Banku (pozostającą pod wspólną kontrolą) Grupa stosuje metodę odpowiadającą warunkom metody łączenia udziałów w rozumieniu Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Metoda ta polega na włączeniu do jednostkowego sprawozdania finansowego Banku poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i pasywów łączonej spółki zależnej, według wartości wykazywanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym podmiotu

dominującego na dzień połączenia. Połączenie nie wpływa na dane porównywalne i w związku z tym nie wymaga ich przekształcenia.

Metoda przejęcia stosowana jest przy rozliczaniu nabycia jednostek od stron niepowiązanych. W dniu przejęcia Grupa ujmuje, osobno od wartości firmy, możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania z uwzględnieniem warunków ujmowania oraz wszelkie niekontrolujące udziały w jednostce przejmowanej.

Jednostki stowarzyszone

Jednostkami stowarzyszonymi są te jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje kontroli nad polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach i stratach jednostki stowarzyszonej według wielkości posiadanych udziałów w kapitale własnym, począwszy od dnia rozpoczęcia wywierania znaczącego wpływu do dnia, w którym znaczący wpływ wygasa.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmuje się początkowo według ceny nabycia, a następnie rozlicza się metodą praw własności. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje wartość firmy (pomniejszoną o ewentualne skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości), określoną na dzień nabycia. Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu poszczególnych elementów kapitału od dnia ich nabycia.

W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce stowarzyszonej, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach lub tworzy na wszelkie dodatkowe straty rezerwy tylko w takiej wysokości, w jakiej inwestor podjął prawny lub zwyczajowy obowiązek lub dokonał płatności w imieniu spółki stowarzyszonej.

Transakcje podlegające wyłączeniu przy konsolidacji

Salda wewnątrzgrupowe oraz zyski i straty lub przychody i koszty powstałe w wyniku transakcji wewnątrzgrupowych podlegają wyłączeniu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Waluty obce

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Grupy.

Transakcje w walutach obcych

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym w danym dniu. Różnice kursowe powstające z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań

pieniężnych wyrażonych w walutach obcych rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w pozycji szczegółowej *Wynik z pozycji wymiany*, będącej elementem linii *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

Różnice kursowe z tytułu takich pozycji, jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Sprawozdania finansowe jednostek działających za granicą

Grupa nie posiada jednostek działających za granicą.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii: składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

- Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Są to składniki aktywów lub zobowiązań finansowych spełniające jeden z poniższych warunków:

- są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu. Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w nieodległym terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie w celu generowania zysków osiąganych w krótkich terminach. Instrumenty pochodne klasyfikuje się również jako przeznaczone do obrotu, chyba że instrument pochodny jest wyznaczonym i efektywnym instrumentem zabezpieczającym,
- przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Grupę jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wyznaczenie takie Grupa może zastosować tylko wówczas gdy:
 - wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione;
 - zastosowanie takiej kwalifikacji aktywa lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowe na skutek innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat);
 - grupa aktywów lub zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Grupy.

- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności. W przypadku sprzedaży lub przekwalifikowania inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności o wartości większej niż nieznaczną w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności przed terminem wymagalności, cała kategoria inwestycji podlega przeklasyfikowaniu do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. W takim przypadku przez okres 2 lat Grupa nie może kwalifikować do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności żadnych aktywów finansowych.

- Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie i które klasyfikowane są jako przeznaczone do obrotu bądź te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które klasyfikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do kategorii pożyczek i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom i klientom włączając skupione wierzytelności, dłużne papiery wartościowe reklasyfikowane z portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku, spełniające definicję pożyczek i należności.

- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności, ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

- Pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe będące wynikającym z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce niezakwalifikowane do grupy wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy mające charakter depozytu lub pożyczki otrzymanej.

- Gwarancje finansowe

Gwarancja finansowa jest kontraktem, na mocy którego wystawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz beneficjenta określonych płatności w celu zrekompensowania

poniesionych przez beneficjenta strat, spowodowanych zaniechaniem przez określonego dłużnika spłat wynikających z oryginalnych bądź zmodyfikowanych warunków umowy instrumentu dłużnego.

Ujmowanie

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się stosownie z przyjętą dla wszystkich tego typu operacji metodą księgowania w dniu rozliczenia transakcji – dniu, w którym składnik aktywów jest dostarczony jednostce lub dostarczony przez jednostkę. Pożyczki i należności są rozpoznawane w momencie wypłaty środków do kredytobiorcy.

Usunięcie z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Grupy w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Grupa ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu,
- jeżeli Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie,
- jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Grupa ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie Grupy, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest z bilansu wyłączany do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania (*continuing involvement*).

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Grupa usuwa pożyczki i należności lub ich części z bilansu, jeżeli prawa dotyczące umowy kredytowej wygasają, Grupa zrzeknie się tych praw lub dokona sprzedaży kredytu.

Najczęściej Grupa spisuje należności w ciężar odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności aktywów finansowych.

Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej

przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie usunięcia z aktywów, za wyjątkiem:

- pożyczek i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej;
- inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- inwestycji w instrumenty kapitałowe nie posiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które muszą zostać rozliczone przez dostawę nie kwotowanych instrumentów kapitałowych, które wycenia się według kosztu.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej z wyjątkiem zobowiązania będącego instrumentem pochodnym powiązanym z instrumentem kapitałowym nie kwotowanym na aktywnym rynku, które musi być rozliczone przez dostawę tego instrumentu, wycenianego według kosztu, gdyż jego wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona;
- zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, które nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu lub ujmowanych z zastosowaniem podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania (*continuing involvement*).

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub w kwocie wymaganej zapłaty.

Udzielone gwarancje finansowe wyceniane są w kwocie wyższej z:

- kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji;
- kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia, skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji otrzymanej za udzielenie gwarancji.

Przekwalifikowanie

Przy obecnej skali działalności Grupy mają zastosowanie opisane niżej zasady dotyczące przekwalifikowania.

Określony składnik aktywów finansowych zaklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, może zostać przeklasyfikowany z tej kategorii w przypadku, gdy spełnia definicję pożyczek i należności oraz gdy Grupa ma zamiar i możliwość utrzymać ten składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu przekwalifikowania uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

W przypadku składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, zyski lub straty ujęte w kapitałach własnych do dnia przekwalifikowania, amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem a kwotą umorzeniową amortyzuje się przez okres do terminu wymagalności instrumentu, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta. Amortyzacja prowadzona jest przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

W przypadku składnika aktywów o nieokreślonym terminie wymagalności zyski i straty pozostają w kapitale własnym do momentu sprzedaży lub wyzbycia się go w inny sposób, kiedy to ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, nie stanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w następujący sposób:

- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, zakwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w rachunku zysków i strat,
- zyski lub straty wynikające z wyceny do wartości godziwej składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym.

Odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Z chwilą wystąpienia utraty wartości składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych Grupa obciąża rachunek zysków i strat kwotą odsetek umownych niezapłaconych na dzień wystąpienia utraty wartości. Od tej chwili Grupa nalicza odsetki od wartości składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych pomniejszonej o wartość dokonanego odpisu z tytułu utraty wartości. Odsetki są naliczane przy użyciu stopy procentowej stosowanej dla celów kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości składników aktywów finansowych. W dalszej kolejności wartość ta jest korygowana o spłacone w danym okresie odsetki umowne.

Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Różnice kursowe wynikające ze zmian wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wyrażonego w walucie obcej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym tylko w odniesieniu do aktywów niepieniężnych, natomiast różnice kursowe generowane przez aktywa pieniężne (np. papiery dłużne) zaliczane są do rachunku zysków i strat.

W momencie usunięcia składnika aktywów finansowych z bilansu skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, iż nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, to Grupa rozpoznaje odpis aktualizujący w sposób opisany w punkcie dotyczącym utraty wartości składników aktywów finansowych.

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych kwotowanych na aktywnym rynku (w tym papierów wartościowych) ustalana jest w oparciu o cenę kupna (bid price) dla pozycji długiej i sprzedaży (offer price) dla pozycji krótkiej. W przypadku braku aktywnego rynku dla danego instrumentu lub w przypadku papierów wartościowych, które nie są notowane na aktywnym rynku Grupa ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny,

do których zalicza się wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie używane przez uczestników rynku.

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- poziom I (Level I): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie o informacje rynkowe,
- poziom II (Level II): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe,
- poziom III (Level III): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.

Grupa oddziela i ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej instrumenty pochodne będące składnikiem instrumentów hybrydowych. Instrument hybrydowy zawiera umowę zasadniczą niebędącą instrumentem pochodnym oraz instrument pochodny powodujący, że część lub całość przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs waluty, indeks cen lub stóp lub inną zmienną.

Grupa oddziela wbudowane instrumenty pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje je analogicznie jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej oraz umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności Grupy. Instrumenty pochodne, które nie zostały desygnowane jako instrumenty zabezpieczające zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Grupa wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń, jeśli spełnione są następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez Grupę cel

zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania. W dokumentacji Grupa wyznacza instrument zabezpieczający, który zabezpiecza daną pozycję lub transakcję oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza. Grupa określa sposób, w jaki będzie oceniana skuteczność instrumentu zabezpieczającego w równoważeniu zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza,

- zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub pasywa charakteryzują się podobnymi cechami, a w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wrażliwością na zmiany stopy procentowej lub na zmiany kursu waluty,
- Grupa przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego,
- zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania.

- zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (tj. pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku zysków i strat; zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Z uwagi na powyższe, ewentualna nieefektywność strategii (tj. brak pełnego kompensowania zmian wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego) ujawniana jest od razu w rachunku zysków i strat.

W przypadku pozycji zabezpieczanej będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się w rachunku zysków i strat, natomiast zyski lub straty wynikające z niezabezpieczonego ryzyka ujmuje się w kapitale własnym.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej w celu zabezpieczenia zmian wartości godziwej instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej zakwalifikowanych do portfela aktywów dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej zaklasyfikowanych do portfela pożyczek i należności przed ryzykiem wynikającym ze zmiany stóp procentowych.

- zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które:

- można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym procentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją,
- może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym poprzez sprawozdanie z całkowitych dochodów, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty ujęte w kapitale własnym (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na rachunek zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie, zyski i straty przenoszone są do rachunku wyników sukcesywnie, w okresach w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na rachunek zysków i strat (np. w formie amortyzacji) lub jednorazowo w formie korekty początkowego kosztu nabycia lub wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia wielkości przyszłych przepływów pieniężnych określonego portfela aktywów/pasywów Grupy lub portfela wysoce prawdopodobnych planowanych transakcji przed ryzykiem wynikającym ze zmiany stóp procentowych oraz wysoce prawdopodobnych planowanych transakcji przed ryzykiem wynikającym ze zmiany kursu walut obcych.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych stopy procentowej wynikające z bieżącego naliczania kuponu odsetkowego prezentowane są w pozycji *Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych* natomiast pozostała część zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych stopy procentowej prezentowana jest w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

Zmiany wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych dekomponowane są na trzy elementy, które prezentowane są w następujący sposób:

- zmiany wartości godziwej wynikające z bieżącego naliczenia punktów swapowych/forwardowych prezentowane są w pozycji *Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych*,
- zmiany wartości godziwej z tytułu zmian kursów walutowych prezentowane są w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*,

- pozostała część zmiany wartości godziwej (tj. z tytułu zmiany stóp procentowych) prezentowana jest w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

Utrata wartości

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wyłącznie, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane przez posiadacza składnika aktywów informacje dotyczące następujących zdarzeń powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, w tym niespłacenie albo zaleganie ze spłatą odsetek lub należności głównej powyżej 90 dni;
- przyznanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe;
- pozyskane informacje wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych.

W pierwszej kolejności Grupa ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości dla istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują dla aktywów, które są indywidualnie nieistotne. Podstawą tego procesu jest podział portfela kredytowego Grupy na istotne ekspozycje kredytowe (kryterium wysokości zaangażowania) oraz pozostałe homogeniczne grupy kredytów. Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości lub istnieją przesłanki utraty wartości, ale oszacowane odpisy aktualizacyjne są równe zero, składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Grupy te następnie podlegają kolektywnej ocenie pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną, nie są uwzględniane w kolektywnej ocenie utraty wartości. Dla celów kolektywnej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego w ramach danego portfela.

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika instrumentu finansowego.

Jeżeli istniejące obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów lub grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu wskazują, że oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z w/w aktywów finansowych nie wystąpią, wtedy kwota odpisu aktualizującego wartość aktywów równa jest ich wartości bilansowej.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych (w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków, które nie miały wpływu w ocenianym okresie) jak też, korygowane poprzez wyeliminowanie czynników mających wpływ na dane historyczne, a nie występujących obecnie. Grupa regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu wyliczenia kwoty odpisu na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo wykorzystuje się, między innymi, prawdopodobieństwo wystąpienia straty (zmodyfikowany parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach. Podejście to w szczególności pozwala na wykrycie:

- już zaistniałych strat,
- strat, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości, lecz jeszcze nie zostały udokumentowane (tzw. rezerwa na straty kredytowe, dla których nastąpiła utrata wartości, ale nie zostały zaraportowane – IBNR).

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów poprzez dokonanie odpisów aktualizujących, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża rachunek zysków i strat okresu.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat poprzez dokonanie odpowiedniej korekty odpisów aktualizujących.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było bezpośrednio w kapitale własnym i występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości tego składnika, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączonego z bilansu.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku

zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane według kosztu

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony przez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

Wycena motywacyjnych programów pracowniczych

Wartość godziwa udzielonych opcji jest wykazywana jako koszty pracownicze (drugostronnie w kapitałach) i jest alokowana w okresie nabywania uprawnień. Wartości godziwe przyznanych opcji zostały określone za pomocą symulacji Monte Carlo. Model ten uwzględnia oprocentowanie wolne od ryzyka (od 2,02% do 4,62%) jak również spodziewany termin realizacji udzielonych opcji (od 5 do 9 lat), cenę wykonania opcji, bieżącą cenę akcji (2,9 euro – 26,05 euro), spodziewaną zmienność świadectw udziałowych Grupy ING (25% - 84%) i spodziewany dochód z dywidendy (od 0,94% do 8,99%).

Źródłem zmienności przyjętej dla wyceny opcji udziałowych jest system inwestycyjny ING. Zmienność w tym systemie określana jest w oparciu o zmienność danych rynkowych, a nie o zmienność historyczną.

Zasady rozliczania programów unijnych

Grupa jest uczestnikiem programu szkoleń Kapitał Ludzki korzystającym ze środków unijnych. Otrzymane środki ujmuje się w momencie, w którym istnieje uzasadnione przekonanie, że spełnione zostały warunki związane z ich przyznaniem oraz, że środki zostaną otrzymane. Pozyskane środki są ujmowane w sprawozdaniu finansowym Grupy w sposób zapewniający współmierność z odpowiadającymi im kosztami, które w zamierzeniu mają być kompensowane przez otrzymane dofinansowanie.

Jeżeli dofinansowanie dotyczy składnika aktywów, wówczas jego wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, jest odnoszona do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nim składnika aktywów.

3. Wartości szacunkowe

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę pewnych szacunków oraz przyjęcia założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w notach objaśniających.

Szacunki i założenia, przyjęte do prezentowania wartości aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów, dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Przyjęte założenia dotyczące przyszłości i dostępne źródła danych tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł.

Szacunki uwzględniają przewidywane na dzień bilansowy przyczyny/źródła niepewności. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Najistotniejsze szacunki księgowe dokonane przez Grupę dotyczą:

Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa ocenia czy na datę bilansową istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Aktywa finansowe lub grupa aktywów finansowych utraciła wartość, a straty z tytułu utraty wartości zostały poniesione, gdy istnieje obiektywny dowód utraty wartości jako następstwo jednego lub większej ilości zdarzeń. Wystąpienie takiego zdarzenia lub szeregu zdarzeń wpływa bezpośrednio na szacowanie przyszłych przepływów finansowych związanych z tymi aktywami. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do określenia utraty wartości lub jej odwrócenia niezbędne jest wyliczenie bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych. W sytuacji, gdy istnieje obiektywny dowód, że nastąpiła utrata wartości kredytów i należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, wielkość straty ustalana jest jako różnica między wartością księgową aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Jeżeli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w sposób obiektywny powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie wartości bilansowej aktywa. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat do wartości nie wyższej niż kwota uprzedniego odpisu.

Metodologia i założenia wykorzystywane przy szacowaniu zarówno wysokości jak i momentów przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby. Ponadto dokonuje się testowania na danych historycznych celem porównania wartości rzeczywistych z szacunkami utraty wartości kredytów.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi

Grupa dokonuje systematycznych przeglądów portfela instrumentów pochodnych. Aby wyniki powyższych przeglądów pozwoliły precyzyjnie odzwierciedlić poziom ryzyka, Grupa ustrukturyzowała zastosowane podejście.

Podejście zastosowane przez Grupę do szacowania ryzyka kredytowego związanego z instrumentami pochodnymi mającymi datę rozliczenia w przyszłości (transakcje aktywne, nierozliczone na dzień bilansowy) jest zgodne z podejściem stosowanym przez Grupę dla celów oceny ryzyka kredytowego wynikającego z należności kredytowych. Korekty wycen są szacowane na poziomie pojedynczego kontrahenta z wykorzystaniem formuły bazującej na wiedzy eksperckiej i na współczynnikach PD, LGD oraz oczekiwanej ekspozycji.

Dodatkowo, dla transakcji zapadłych lub zerwanych i nierozliczonych na dzień bilansowy Grupa dokonała odpisów wykorzystując metodologię stosowaną dla oceny ryzyka należności kredytowych, dla których stwierdzono utratę wartości.

Powyższe dwa typy korekt wartości godziwej zostały w różny sposób odzwierciedlone w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka dla transakcji niezapadłych zostały zaprezentowane w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*, natomiast odpisy dla transakcji zapadłych w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*. Jeżeli transakcja, dla której w poprzednim okresie sprawozdawczym została dokonana korekta wartości godziwej w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany* staje się zapadłą lub podlega restrukturyzacji, to kwota wcześniejszej korekty do wartości godziwej zostaje przeniesiona do pozycji bilansowej *Odpisy z tytułu utraty wartości* a dotworzona część odpisu dla takiej już zapadłej transakcji jest prezentowana w rachunku zysków i strat w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*. Tak więc na wynik finansowy wpływa tylko kwota nadwyżki aktualnego odpisu (lub dokonanego umorzenia) dla transakcji zapadłej nad kwotą korekty wartości godziwej utworzoną w sytuacji gdy transakcja ta była jeszcze niezapadłą.

Niepewność szacunków

Grupa kontynuuje rozpoczęte w roku 2008 dodatkowe oszacowania poziomu ryzyka związanego z opcjami walutowymi. Ocena ta została przeprowadzona na dzień bilansowy przyjmując poziom wycen z tej daty i z uwzględnieniem oceny ryzyka przeprowadzonej na ten dzień. Grupa dokonuje regularnych okresowych ocen sytuacji finansowej klientów posiadających podobne instrumenty. Głównymi czynnikami uwzględnianymi przy zmianach szacunków w zakresie ryzyka są:

- zmiany wyceny w wartości godziwej instrumentów pochodnych skorelowane z poziomem kursów walut,
- zmiany w zakresie dokonywanej przez Grupę oceny ryzyka kredytowego kontrahentów.

Biorąc jednakże pod uwagę silną zmienność otoczenia gospodarczego, niepewność w odniesieniu do dokonanych szacunków w ocenie Grupy nadal występuje.

Utrata wartości innych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwanej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków, co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), innych czynników. Przyjęcie odmiennych założeń wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Wycena instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się poprzez zastosowanie technik wyceny. Dla instrumentów pochodnych o charakterze nieopcynym oraz dłużnych papierów wartościowych stosowane są modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcynym stosuje się modele wyceny opcji z uwzględnieniem wyceny ryzyka kontrahenta.

Modele wyceny stosowane przez Grupę, podlegają weryfikacji przed ich zastosowaniem. W miarę możliwości do modeli wprowadzane są wyłącznie dane możliwe do obserwacji pochodzące z aktywnego rynku, jednakże w pewnych okolicznościach stosowane jest oszacowanie niepewności przez Grupę (takich jak ryzyko kontrahenta, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wyceny niektórych instrumentów finansowych.

Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach rocznych.

Grupa przyjmuje podejście korytarzowe dla ujmowania ustalonej części skumulowanej wartości netto zysków i strat aktuarialnych. Zgodnie z tą metodą ustalając zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń, Grupa ujmuje ustaloną część zysków/strat aktuarialnych jako przychody lub koszty, jeśli wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków i strat aktuarialnych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego przekracza wyższą z następujących dwóch wielkości:

- 10% wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na ten dzień (przed odliczeniem aktywów programu),
- 10% wartości godziwej aktywów programu na ten dzień.

Część zysków i strat aktuarialnych, przekraczająca tak określony limit jest ujmowana w rachunku zysków i strat w wysokości równej ilorazowi nadwyżki wymienionej powyżej i przewidywanego średniego, pozostałego okresu zatrudnienia pracowników Grupy. Grupa prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość netto zobowiązania, na które składa się wartość bieżącą zobowiązania oraz nieujęte zyski /straty aktuarialne.

Rezerwy na premie dla pracowników i wyższej kadry kierowniczej

Rezerwę na premie dla pracowników ustala się w kwocie wynikającej z obowiązującego regulaminu premiowania.

Rezerwa na premie dla wyższej kadry kierowniczej jest szacowana przez Zarząd jednostki dominującej Grupy, który dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzjami Rad Nadzorczych Spółek Grupy.

4. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stosunku do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku zmieniony został układ sprawozdania z całkowitych dochodów. Dodatkowo w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym oprócz danych narastająco, zaprezentowane zostały dane za IV kwartał.

5. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego**5.1. Wynik z tytułu odsetek**

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Przychody z tytułu odsetek				
- odsetki od kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	41 852	128 227	23 460	99 266
- odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom	635 027	2 286 555	479 123	1 796 179
- odsetki od dłużnych papierów wartościowych	204 780	986 876	254 224	1 004 733
- wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych	15 213	-16 751	-5 399	48 272
- inne	99	556	78	271
Razem przychody z tytułu odsetek	896 971	3 385 463	751 486	2 948 721
Koszty odsetek				
- odsetki od zobowiązań wobec innych banków	27 725	162 890	34 684	91 252
- odsetki od zobowiązań wobec klientów	389 579	1 371 069	295 111	1 229 882
Razem koszty odsetek	417 304	1 533 959	329 795	1 321 134
Wynik z tytułu odsetek	479 667	1 851 504	421 691	1 627 587

5.2. Wynik z tytułu prowizji

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Przychody z tytułu prowizji				
- prowizje związane z działalnością maklerską	16 096	76 766	15 932	74 957
- prowizje związane z prowadzeniem rachunków klientów	64 957	255 630	65 239	266 090
- prowizje związane z kartami płatniczymi i kredytowymi	54 286	208 413	52 999	184 955
- prowizje związane z udzielaniem kredytów	44 074	178 501	39 558	154 839
- prowizje związane z dystrybucją jednostek uczestnictwa	15 904	80 372	23 138	81 348
- prowizje za usługi powiernictwa i za przechowywanie papierów wartościowych	6 913	31 361	7 328	28 511
- prowizje związane z ubezpieczeniem kredytów	4 564	19 830	5 296	25 050
- prowizje za zagraniczne operacje handlowe	3 555	14 418	3 492	13 043
- prowizje związane z subskrypcją depozytów strukturyzowanych	3 399	10 801	51	2 448
- prowizje związane z udostępnieniem ubezpieczenia dla produktów depozytowych	2 211	8 795	2 265	9 779
- prowizje z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów finansowych	510	1 356	9 284	12 848
- marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	69 405	263 787	62 769	243 958
- pozostałe prowizje	4 956	20 069	917	19 296
Razem przychody z tytułu prowizji	290 830	1 170 099	288 268	1 117 122
Koszty prowizji				
- w tym koszty BFG	9 136	36 543	3 921	15 671
Wynik z tytułu prowizji	250 036	1 021 172	256 319	987 331

5.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Wynik na wycenie do wartości godziwej instrumentów przeznaczonych do obrotu, w tym:	34 393	-129 141	-201 262	-336 299
- Wynik na instrumentach kapitałowych	546	-4 265	-28	1 595
- Wynik na instrumentach dłużnych	10 818	29 147	4 190	49 957
- Wynik na instrumentach pochodnych ^{*)} :	23 029	-154 023	-205 424	-387 851
- transakcje pochodne walutowe	50 224	-161 443	-210 133	-423 508
- transakcje pochodne na stopę procentową	-27 036	-178	2 676	30 446
- transakcje pochodne związane z papierami wartościowymi	-159	7 598	2 033	5 211
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	0	-767	-977	-3 895
- Wynik na instrumentach dłużnych	0	-767	-977	-3 895
Wynik z pozycji wymiany	-46 200	148 160	204 047	417 697
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	-11 807	18 252	1 808	77 503

*) Pozycja *wynik na instrumentach pochodnych* obejmuje m.in. odpisy z tytułu ryzyka kontrahenta dotyczące transakcji na instrumentach pochodnych. W IV kwartale 2011 roku utworzono odpisy na kwotę 5.693 tys. zł (narastająco w roku 2011: 25.949 tys. zł). W porównywalnym okresie roku ubiegłego utworzono odpisy na kwotę 2.915 tys. zł (w ujęciu narastającym za rok 2010 wystąpiło rozwiązanie odpisów na kwotę 792 tys. zł).

W związku z obserwowaną na rynku zmianą krzywych stosowanych do wyceny transakcji IRS Bank dokonał szacunku wpływu zmiany podejścia do wyceny tych instrumentów na ich wartość godziwą. W rezultacie przeprowadzonych analiz w wyniku finansowym za rok 2011 ujęta została rezerwa odzwierciedlająca spodziewany wpływ zmian modeli wyceny na wartość godziwą wycenianych instrumentów. Rezerwa w kwocie -14.066 tys. zł została zaprezentowana w pozycji *wynik na instrumentach pochodnych – transakcje pochodne na stopę procentową*.

5.4. Wynik na inwestycjach

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Wynik na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	1 443	1 443	0	206
Wynik na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	4 344	29 844	-5 733	-2 825
Wynik na aktywach finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	0	1 908	0	0
Przychody z tytułu dywidend	100	4 816	129	4 793
Wynik na inwestycjach	5 887	38 011	-5 604	2 174

5.5. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych	7 621	-35 701	17 993	-12 177
- wycena transakcji zabezpieczanej	20 353	173 943	-224 094	114 322
- wycena transakcji zabezpieczającej	-12 732	-209 644	242 087	-126 499
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	2 031	2 278	-29	125
- nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	2 031	2 278	-29	125
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	9 652	-33 423	17 964	-12 052

5.6. Koszty działania

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Koszty pracownicze	224 361	843 666	258 975	821 869
Amortyzacja	36 145	132 646	32 333	120 985
Pozostałe	153 450	688 077	98 719	640 066
Koszty działania	413 956	1 664 389	390 027	1 582 920

5.7. Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Zawiązanie odpisów na utratę wartości	182 509	517 746	92 074	465 810
Rozwiązanie odpisów na utratę wartości	-132 003	-345 343	-30 924	-262 183
Netto odpisy na utratę wartości i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	50 506	172 403	61 150	203 627

5.8. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Rachunki bieżące	805 709	514 765	375 718	675 726
Lokaty międzybankowe	40 856	2 087 157	685 954	1 078 181
Kredyty i pożyczki	120 739	65 030	73 145	70 897
Pozostałe należności	57 495	39 599	46 378	34 519
Razem (brutto)	1 024 799	2 706 551	1 181 195	1 859 323
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-176	-113	-90	-96
Razem (netto)	1 024 623	2 706 438	1 181 105	1 859 227

5.9. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	444 737	327 297	512 732	2 667 508
- instrumenty dłużne	444 737	319 456	489 863	2 652 374
- instrumenty kapitałowe	0	7 841	22 869	15 134
Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	194 896	793 229	146 874	1 278 227
- instrumenty dłużne	0	0	61 222	188 309
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu (buy-sell-back)	194 896	793 229	85 652	1 089 918
Razem	639 633	1 120 526	659 606	3 945 735

5.10. Inwestycje

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	15 468 361	17 379 608	16 788 801	12 239 940
- instrumenty dłużne, w tym:	15 437 631	17 350 295	16 740 506	12 185 672
- pozycje zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	1 020 338	1 459 445	3 221 405	3 076 297
- instrumenty kapitałowe	30 730	29 313	48 295	54 268
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	4 982 256	5 016 725	6 218 011	6 496 473
- instrumenty dłużne	4 982 256	5 016 725	6 218 011	6 496 473
Razem	20 450 617	22 396 333	23 006 812	18 736 413

5.11. Kredyty i inne należności udzielone klientom

Kredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Kredyty i pożyczki, w tym:	2 821 739	2 733 335	2 585 001	2 428 506
- w rachunku bieżącym	4 670	548 184	434 847	408 581
- terminowe	2 817 069	2 185 151	2 150 154	2 019 925
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo)	0	90 116	0	90 764
Pozostałe należności	87 430	140 123	83 234	153 744
Razem (brutto)	2 909 169	2 963 574	2 668 235	2 673 014
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-362	-263	-1 942	-2 079
- dotyczący należności kredytowych	-362	-263	-1 942	-2 079
Razem (netto)	2 908 807	2 963 311	2 666 293	2 670 935

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom gospodarczym, w tym:	15 969 214	15 132 502	12 963 925	13 091 447
- w rachunku bieżącym	4 316 133	4 623 972	3 724 286	4 036 454
- terminowe	11 653 081	10 508 530	9 239 639	9 054 993
Kredyty i pożyczki udzielone gospodarstwom domowym, w tym:	15 315 290	14 804 368	12 630 824	11 646 818
- w rachunku bieżącym	1 311 281	1 341 499	1 255 844	1 354 226
- terminowe	14 004 009	13 462 869	11 374 980	10 292 592
Dłużne papiery wartościowe	1 446 097	800 856	646 560	566 512
Pozostałe należności	17 627	38 502	64 438	25 540
Razem (brutto)	32 748 228	30 776 228	26 305 747	25 330 317
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 112 242	-1 182 689	-1 081 946	-1 037 928
- dotyczący należności kredytowych	-1 107 067	-1 177 513	-1 076 767	-1 032 747
- dotyczący należności pozostałych	-5 175	-5 176	-5 179	-5 181
Razem (netto)	31 635 986	29 593 539	25 223 801	24 292 389

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Kredyty i pożyczki, w tym:	3 272 778	2 891 456	2 820 476	2 479 220
- w rachunku bieżącym	34 689	109 000	8 416	55 976
- terminowe	3 238 089	2 782 456	2 812 060	2 423 244
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	4 513 475	4 342 797	3 799 874	3 880 231
- pozycje zabezpieczone w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	3 872 561	3 786 183	3 268 457	3 425 128
Pozostałe należności	58	100	58	153
Razem (brutto)	7 786 311	7 234 353	6 620 408	6 359 604
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 379	-1 526	-1 503	-2 267
- dotyczący należności kredytowych	-1 379	-1 526	-1 503	-2 267
Razem (netto)	7 784 932	7 232 827	6 618 905	6 357 337

Kredyty i inne należności udzielone klientom – razem

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Kredyty i pożyczki	37 379 021	35 561 661	31 000 226	29 645 991
Dłużne papiery wartościowe	5 959 572	5 143 653	4 446 434	4 446 743
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo)	0	90 116	0	90 764
Pozostałe należności	105 115	178 725	147 730	179 437
Razem (brutto)	43 443 708	40 974 155	35 594 390	34 362 935
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 113 983	-1 184 478	-1 085 391	-1 042 274
- dotyczący należności kredytowych	-1 108 808	-1 179 302	-1 080 212	-1 037 093
- dotyczący należności pozostałych	-5 175	-5 176	-5 179	-5 181
Razem (netto)	42 329 725	39 789 677	34 508 999	33 320 661

5.12. Jakość portfela kredytów i pożyczek

Jakość portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Działalność korporacyjna				
Zaangażowanie	22 370 128	21 021 106	18 405 410	18 031 707
- portfel bez przesłanki utraty wartości	21 236 868	19 831 759	17 227 793	16 892 521
- portfel z przesłanką utraty wartości	1 133 260	1 189 347	1 177 617	1 139 186
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy	736 591	818 623	785 850	765 436
- odpis dotyczący portfela bez przesłanki utraty wartości	63 030	65 858	62 106	70 263
- odpis dotyczący portfela z przesłanką utraty wartości	662 993	743 770	712 668	685 950
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	10 568	8 995	11 076	9 223
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości	58,5%	62,5%	60,5%	60,2%
Działalność detaliczna				
Zaangażowanie	15 008 893	14 540 555	12 594 816	11 614 284
- portfel bez przesłanki utraty wartości	14 589 093	14 140 551	12 264 806	11 323 010
- portfel z przesłanką utraty wartości	419 800	400 004	330 010	291 274
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy	382 810	369 693	305 504	280 929
- dotyczący portfela bez przesłanki utraty wartości	96 849	98 731	90 064	92 182
- dotyczący portfela z przesłanką utraty wartości	285 936	270 943	215 374	188 698
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	25	19	66	49
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości	68,1%	67,7%	65,3%	64,8%
Zaangażowanie ogółem	37 379 021	35 561 661	31 000 226	29 645 991
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy ogółem, w tym:	1 119 401	1 188 316	1 091 354	1 046 365
- odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	1 108 808	1 179 302	1 080 212	1 037 093
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	10 593	9 014	11 142	9 272
Współczynnik pokrycia portfela ogółem	3,0%	3,3%	3,5%	3,5%
Udział portfela zagrożonego utratą wartości	4,2%	4,5%	4,9%	4,8%
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości	61,1%	63,8%	61,6%	61,1%

Zmiana stanu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

(z uwzględnieniem rezerw na zobowiązania pozabilansowe oraz odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości należności banków)

IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	Odpisy na należności kredytowe oraz zaangażowanie pozabilansowe	w tym odpisy na należności banków	Odpisy na należności związane z transakcjami na instrumentach pochodnych	RAZEM
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	894 983	113	293 446	1 188 429
Zmiany w okresie, w tym:	-32 230	63	-36 622	-68 852
- zmiany w rachunku zysków i strat	38 808	63	11 698	50 506
- umorzenia	-86 513	0	0	-86 513
- restrukturyzacja i umorzenie należności związanych z transakcjami na instrumentach pochodnych	0	0	-48 320	-48 320
- przeniesienia rezerw z pozabilansu w związku ze spłatą	9 580	0	0	9 580
- pozostałe (m.in. różnice kursowe, korekta przychodów odsetkowych od kredytów z rozpoznaną utratą wartości)	5 895	0	0	5 895
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	862 753	176	256 824	1 119 577

4 kwartały 2011 narastająco

okres od 01.01.2011 do 31.12.2011

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	803 267	90	288 177	1 091 444
Zmiany w okresie, w tym:	59 486	86	-31 353	28 133
- zmiany w rachunku zysków i strat	158 523	86	13 880	172 403
- umorzenia	-110 036	0	0	-110 036
- restrukturyzacja i umorzenie należności związanych z transakcjami na instrumentach pochodnych	0	0	-45 233	-45 233
- przeniesienia rezerw z pozabilansu w związku ze spłatą	21 986	0	0	21 986
- pozostałe (m.in. różnice kursowe, korekta przychodów odsetkowych od kredytów z rozpoznaną utratą wartości)	-10 987	0	0	-10 987
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	862 753	176	256 824	1 119 577

IV kwartał 2010

okres od 01.10.2010 do 31.12.2010

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	761 556	96	284 905	1 046 461
Zmiany w okresie, w tym:	41 711	-6	3 272	44 983
- zmiany w rachunku zysków i strat	49 260	-6	11 890	61 150
- umorzenia	-4 582	0	0	-4 582
- restrukturyzacja i umorzenie należności związanych z transakcjami na instrumentach pochodnych	0	0	-8 618	-8 618
- przeniesienia rezerw z pozabilansu w związku ze spłatą	3 316	0	0	3 316
- pozostałe (m.in. różnice kursowe, korekta przychodów odsetkowych od kredytów z rozpoznaną utratą wartości)	-6 283	0	0	-6 283
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	803 267	90	288 177	1 091 444

4 kwartały 2010 narastająco

okres od 01.01.2010 do 31.12.2010

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	629 626	50	263 193	892 819
Zmiany w okresie, w tym:	173 641	40	24 984	198 625
- zmiany w rachunku zysków i strat	178 360	40	25 267	203 627
- umorzenia	-10 625	0	0	-10 625
- restrukturyzacja i umorzenie należności związanych z transakcjami na instrumentach pochodnych	0	0	-283	-283
- przeniesienia rezerw z pozabilansu w związku ze spłatą	28 047	0	0	28 047
- pozostałe (m.in. różnice kursowe, korekta przychodów odsetkowych od kredytów z rozpoznaną utratą wartości)	-22 141	0	0	-22 141
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	803 267	90	288 177	1 091 444

5.13. Zobowiązania wobec banków

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Rachunki bieżące	335 646	268 790	278 926	191 735
Depozyty międzybankowe	3 003 206	3 824 835	3 086 280	2 682 192
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	1 594 546	3 458 579	657 776	228 361
Pozostałe zobowiązania	28 464	44 951	16 129	47 070
Razem	4 961 862	7 597 155	4 039 111	3 149 358

5.14. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Zobowiązania finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	1 629 535	5 134 368	4 323 698	2 229 080
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (sell-buy-back)	1 629 535	5 134 368	4 323 698	2 229 080
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	185 179	235 957	357 726	351 374
Razem	1 814 714	5 370 325	4 681 424	2 580 454

5.15. Zobowiązania wobec klientówZobowiązania wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Depozyty, w tym:	2 910 032	2 304 599	2 540 617	3 177 198
- rachunki bieżące	1 250 835	1 396 861	1 442 475	1 615 654
- rachunki terminowe	1 659 197	907 738	1 098 142	1 561 544
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	116 082	62 037	0	0
Pozostałe zobowiązania	56 080	112 007	137 319	108 564
Razem	3 082 194	2 478 643	2 677 936	3 285 762

Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Depozyty podmiotów gospodarczych, w tym:	13 887 296	13 100 121	12 483 581	11 555 013
- rachunki bieżące	10 224 702	9 529 437	9 153 387	8 454 817
- rachunki terminowe	3 662 594	3 570 684	3 330 194	3 100 196
Depozyty gospodarstw domowych, w tym:	33 434 659	32 412 153	30 117 734	29 558 016
- rachunki bieżące	5 065 533	4 880 849	4 792 359	4 257 531
- rachunki oszczędnościowe i terminowe	28 369 126	27 531 304	25 325 375	25 300 485
Pozostałe zobowiązania	423 146	542 461	424 008	469 236
Razem	47 745 101	46 054 735	43 025 323	41 582 265

Zobowiązania wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Depozyty, w tym:	2 102 678	2 223 171	1 694 915	2 799 240
- rachunki bieżące	1 930 945	1 569 465	1 455 261	1 878 332
- rachunki terminowe	171 733	653 706	239 654	920 908
Pozostałe zobowiązania	2 134	2 142	1 895	599
Razem	2 104 812	2 225 313	1 696 810	2 799 839

Zobowiązania wobec klientów – razem

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Depozyty	52 334 665	50 040 044	46 836 847	47 089 467
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	116 082	62 037	0	0
Pozostałe zobowiązania	481 360	656 610	563 222	578 399
Razem	52 932 107	50 758 691	47 400 069	47 667 866

5.16. Rezerwy

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Rezerwa na sprawy sporne	21 022	20 516	20 218	18 179
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	10 593	9 014	11 142	9 272
Rezerwa na odprawy emerytalne	17 524	15 887	15 888	14 416
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	7 747	6 256	6 256	5 460
Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	1 171	1 113	2 340	2 430
Razem	58 057	52 786	55 844	49 757

5.17. Współczynnik wypłacalności

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
Fundusze własne				
Kapitał zakładowy	130 100	130 100	130 100	130 100
Premia emisyjna	956 250	956 250	956 250	956 250
Pozostałe składniki kapitału zapasowego	75 367	75 167	75 055	74 978
Kapitał rezerwowy łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	3 312 679	3 310 403	2 808 602	2 808 584
Zysk netto bieżącego okresu w części zaudytowanej	446 392	446 392	369 049	369 049
Udziały niekontrolujące	2 295	2 292	2 352	2 384
Fundusz ogólnego ryzyka	910 152	910 179	850 179	850 179
Fundusze własne z aktualizacji wyceny	17 483	5 471	8 125	31 684
Korekta funduszy o wartości niematerialne	-362 031	-355 550	-342 213	-325 790
Zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Kapitał krótkoterminowy	32 694	40 421	26 506	32 192
Razem fundusze własne	5 481 381	5 481 125	4 844 005	4 889 610
Wymogi kapitałowe				
Wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	3 175 939	3 056 172	2 581 597	2 581 555
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia - dostawy	7 883	7 093	5 064	4 570
Wymogi kapitałowe dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka cen instrumentów dłużnych, walutowego i cen towarów	3	151	1 753	412
Wymogi kapitałowe razem z tytułu ryzyka operacyjnego	361 683	361 683	326 871	326 871
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	24 808	33 176	19 689	27 210
Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań	0	33 438	11 998	0
Całkowity wymóg kapitałowy	3 570 316	3 491 713	2 946 972	2 940 618
Współczynnik wypłacalności	12,28%	12,56%	13,15%	13,30%

6. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2011 roku

Nabycie akcji ING ABL Polska S.A.

W dniu 29 grudnia 2011 roku została podpisana umowa nabycia przez ING Bank Śląski S.A. 1 585 858 akcji spółki ING ABL Polska S.A. (ING ABL), co odpowiada 100% kapitału zakładowego tej spółki. Akcje zostały nabyte przez Bank od ING Lease Holding N.V. z siedzibą w Amsterdamie (Sprzedający). ING ABL jest podmiotem dominującym wobec spółek ING Lease Polska Sp. z o.o. (ING Lease) oraz ING Commercial Finance S.A. (ING CF), w których posiada 100% kapitału zakładowego. Przeniesienie praw własności na Bank nastąpi w dniu 1 stycznia 2012 roku.

Celem zakupu spółek, których przedmiotem działalności jest leasing oraz factoring, jest poszerzenie oferty produktowej, przede wszystkim dla segmentu korporacyjnego, o produkty kredytowe zabezpieczone aktywami. Rozwiązanie to będzie korzystne zarówno z punktu widzenia klienta, który będzie mógł skorzystać z pełnego zakresu usług finansowych w ramach jednej instytucji, jak również Banku, który będzie mógł efektywniej wykorzystać istniejącą sieć dystrybucji i obsługi klientów.

Zgodnie z umową, cena zakupu została ustalona na poziomie wartości aktywów netto ING ABL według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku. Do dnia 5 stycznia 2012 roku Bank przekaże Sprzedającemu kwotę przedpłaty w wysokości 213,9 mln zł, co odpowiada wartości aktywów netto spółek ING Lease oraz ING CF na dzień 31 października 2011 roku. Rozliczenie transakcji nastąpi po dokonaniu ostatecznej wyceny aktywów netto przejmowanej spółki na podstawie zaudytowanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ING ABL sporządzonego według stanu na 31 grudnia 2011 roku dla potrzeb przedmiotowej transakcji. Rozliczenie nastąpi najpóźniej do dnia 31 marca 2012 roku.

Rzetelność warunków finansowych transakcji została potwierdzona przez firmę PwC Polska Sp. z o.o., w przedstawionym Bankowi dokumencie *Fairness opinion*.

Transakcja nie będzie miała wpływu na wyniki finansowe Banku za 2011 rok.

Podział wartości nominalnej akcji ING Banku Śląskiego S.A.

W dniu 31 października 2011 roku Sąd Rejonowy w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o dokonaniu wpisu zmiany struktury kapitału zakładowego ING Banku Śląskiego S.A.

Po zarejestrowaniu zmiany kapitał zakładowy Banku wynosi 130 100 000 złotych i dzieli się na:

- 92 600 000 akcji na okaziciela serii A o wartości nominalnej 1,00 złoty każda akcja,
- 37 500 000 akcji na okaziciela serii B o wartości nominalnej 1,00 złoty każda akcja.

Po zarejestrowaniu zmiany ogólna liczba głosów z wszystkich wyemitowanych przez Bank akcji wynosi 130 100 000 głosów.

Data pierwszego notowania akcji ING Banku Śląskiego S.A. po dokonaniu splitu

Zgodnie z Uchwałą Zarządu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. nr 1011/11 z dnia 9 listopada 2011 roku termin wymiany akcji ING Banku Śląskiego S.A. w wyniku obniżenia ich wartości nominalnej w stosunku 1:10 został określony na dzień 18 listopada 2011 roku.

Połączenie ING Banku Śląskiego S.A. z ING Bankiem Hipotecznym S.A.

W dniu 31 października 2011 roku Sąd Rejonowy w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o połączeniu Spółek:

- ING Banku Śląskiego Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34, wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000005459 (Spółka Przejmująca),
- ING Banku Hipotecznego Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Malczewskiego 45, wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawa XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057086 (Spółka Przejmowana).

ING Bank Śląski S.A. jest bankiem uniwersalnym działającym w pełnym zakresie określonym w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, natomiast ING Bank Hipoteczny S.A. był bankiem działającym na podstawie i w zakresie określonym przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o listach zastawnych i bankach hipotecznych.

Połączenie wyżej wymienionych Spółek zostało dokonane na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 roku – Kodeks spółek handlowych przez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę przejmującą. W związku z tym, że Spółka Przejmująca posiada wszystkie akcje Spółki Przejmowanej połączenie, stosownie do treści art. 515 ust. 1 ustawy Kodeks spółek handlowych, zostało dokonane bez podwyższenia kapitału zakładowego.

Zawarcie znaczących umów

1. W dniu 20 grudnia 2011 roku ING Bank Śląski S.A. zawarł wspólnie z drugim bankiem, w ramach konsorcjum, umowę kredytową z podmiotem z sektora sprzedaży hurtowej do maksymalnej łącznej kwoty 1 070,0 mln zł na okres do 4 lat. Udział Banku w finansowaniu stanowi 50% łącznej kwoty i wynosi 535,0 mln zł. W ramach Umowy Bank będzie pełnił funkcję jednego z dwóch organizatorów kredytu, agenta ds. kredytu oraz agenta ds. zabezpieczeń. Transakcja o analogicznej kwocie została zawarta ze spółką 17 czerwca 2011 roku, jednak umowa ta wygasła 30 października 2011 roku. Łączne zaangażowanie kredytowe Banku w odniesieniu do tego podmiotu oraz podmiotów z jego Grupy wyniesie 1 059,0 mln zł.
2. W dniu 28 października 2011 roku ING Bank Śląski S.A. wraz z konsorcjum banków zawarł aneks do umowy na podwyższenie programu emisji obligacji dla spółki giełdowej z branży energetycznej do łącznej kwoty 4,3 mld zł. Przedmiotowy aneks przewiduje udzielenie przez ING Bank Śląski S.A. gwarancji objęcia emisji obligacji w łącznej wysokości 716,4 mln zł. Kontrahent nie jest powiązany z ING Bankiem Śląskim S.A.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 24 października 2011 roku powołało w skład Rady Nadzorczej Pana Rolanda Boekhout.

Uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ING Banku Śląskiego S.A.

W dniu 24 października 2011 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A., na którym podjęto uchwały:

- w sprawie zmian do statutu ING Banku Śląskiego S.A. w związku z podziałem wartości nominalnej akcji Banku,
- w sprawie połączenia ING Banku Śląskiego S.A. z ING Bankiem Hipotecznym S.A.

Sprzedaż portfela

W dniu 3 października 2011 roku ING Bank Śląski S.A. zawarł z Kredyt Inkaso I Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, umowę dotyczącą sprzedaży portfela wierzytelności korporacyjnych klasyfikowanych jako kredyty z przesłanką utraty wartości lub też w całości spisanych z bilansu. Łączna kwota wierzytelności sprzedanych w ramach umowy wynosiła 201,9 mln zł (kwoty główne i odsetki), objętych w istotnej części odpisami z tytułu utraty wartości, bądź w całości spisanych z bilansu Grupy. Wynik na sprzedaży netto wyniósł 11,3 mln zł.

7. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

Wśród czynników o charakterze makroekonomicznym mogących mieć wpływ na wyniki w kolejnych kwartałach należy wymienić:

- kwestię wypracowania rozwiązania kryzysu zadłużenia w strefie euro, w tym działania EBC prowadzące do poluzowania polityki pieniężnej,
- napięcia rynkowe mogące podtrzymywać względną słabość złotego w pierwszej połowie 2012 roku,
- spowolnienie gospodarcze w Polsce - wg prognoz opracowanych w ING Banku Śląskim S.A. przyrost PKB w IV kwartale 2011 roku wyniósł 3,9% (r/r), natomiast w całym 2011 roku kształtował się na poziomie 4,2%; przewiduje się, że w I kwartale 2012 roku dynamika przyrostu może spaść do 2,5% (r/r), a w całym 2012 roku może kształtować się na poziomie 2,3%,
- recesję w strefie euro (spadek PKB w ujęciu kw/kw), co rzutuje na możliwości wzrostu zapotrzebowania na kredyty ze strony przedsiębiorstw,
- mniejszy popyt na kredyty ze strony samorządów wskutek nowych regulacji wprowadzonych przez Rząd,
- zmiany sytuacji na rynku pracy – według badań ankietowych od kilku miesięcy narastają obawy o utratę pracy, stopa bezrobocia może być zbliżona do poziomów sprzed roku, a w drugiej połowie 2012 roku może być wyższa o 0,2-0,4 pkt. proc. Dynamika wynagrodzeń w ostatnich miesiącach 2011 roku spowolniła do 4,4% (r/r),
- wzrost inflacji w ujęciu rocznym z 3,1% w grudniu 2010 roku do 4,6% w grudniu 2011 roku; w pierwszej połowie 2012 roku przewiduje się wyhamowanie inflacji do poziomu poniżej 3,5% (r/r),
- poziom głównych stóp procentowych w Polsce - Rada Polityki Pieniężnej w 2011 roku czterokrotnie podnosiła główne stopy; ekonomiści ING przewidują jedną obniżkę stóp procentowych pod koniec 2012 roku (o 25pb),
- niepewność globalnej sytuacji może powstrzymać powrót na Giełdę środków wycofywanych w II połowie 2011 roku.

8. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Zmiany w składzie Zarządu Banku

W dniu 9 stycznia 2012 roku Rada Nadzorcza ING Banku Śląskiego S.A. powołała z dniem 1 lutego 2012 roku Pana Ignacio Juliá Vilar na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku.

Zawarcie znaczących umów

1. W dniu 19 stycznia 2012 roku ING Bank Śląski S.A. podpisał z firmą ING Lease Polska S.A. umowę kredytową udostępniającą linię kredytową w wysokości 2 040,0 mln zł do dnia 31 stycznia 2013 roku (z możliwością dalszego przedłużenia). Umowa ta zastępuje umowę ramową z dnia 30 stycznia 2006 roku z późniejszymi, jak również rozwiązuje umowę zastawu finansowego na papierach wartościowych podpisaną pomiędzy Bankiem a ING Lease Polska S.A. w dniu 09 kwietnia 2008 roku z późniejszymi zmianami. Łączne zaangażowanie Banku w odniesieniu do spółki ING Lease Polska S.A. wynosi 2 040,0 mln zł. Kredytobiorca jest powiązany z ING Bankiem Śląskim S.A.
2. W dniu 2 stycznia 2012 roku została podpisana z firmą ING Commercial Finance Polska S.A. umowa kredytowa udostępniająca linię kredytową w wysokości 1 365,0 mln zł do dnia 31 stycznia 2013 roku (z możliwością dalszego przedłużenia). Umowa ta zastępuje zawartą pomiędzy Bankiem a ING Commercial Finance Polska S.A. umowę kredytową z dnia 8 września 2006 roku wraz z późniejszymi aneksami, jak również rozwiązuje umowę zastawu finansowego na papierach wartościowych podpisaną pomiędzy Bankiem a ING Commercial Finance Polska S.A. w dniu 9 kwietnia 2008 roku z późniejszymi aneksami. Łączne zaangażowanie Banku w odniesieniu do spółki ING Commercial Finance Polska S.A. wynosi 1 695,0 mln zł. Kredytobiorca jest powiązany z ING Bankiem Śląskim S.A.

9. Pozycje pozabilansowe

	koniec roku 2011 stan na 31.12.2011	3 kwartały 2011 stan na 30.09.2011	koniec roku 2010 stan na 31.12.2010	3 kwartały 2010 stan na 30.09.2010
Zobowiązania warunkowe udzielone	16 777 698	15 965 208	14 545 891	14 806 104
Zobowiązania warunkowe otrzymane	34 334 822	21 420 339	17 153 553	15 992 438
Pozabilansowe instrumenty finansowe	157 928 170	139 922 907	131 521 156	203 164 097
Pozycje pozabilansowe ogółem	209 040 690	177 308 454	163 220 600	233 962 639

10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

11. Wypłacone dywidendy

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 7 kwietnia 2011 roku zatwierdziło wypłatę dywidendy za rok 2010 w wysokości 15,00 zł brutto za 1 akcję, co stanowi 195 150 tys. zł. Wypłata dywidendy miała miejsce w dniu 1 lipca 2011 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 8 kwietnia 2010 roku odstąpiło od uchwalenia wypłaty dywidendy za rok 2009 i zatwierdziło przeznaczenie całości zysku netto ING Banku Śląskiego S.A. za rok 2009 na zasilenie funduszy własnych.

12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

ING Bank Śląski prowadzi szczegółową ewidencję spraw sądowych oraz innych należności o charakterze roszczeń prawnych. W sprawach, dla których w ocenie prawnej i/lub kierownictwa Banku istnieje duże ryzyko przegrania sprawy lub nie ma możliwości odzyskania utraconych aktywów Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw.

Zmiana stanu rezerw na roszczenia sporne (w tys. zł)

	4 kwartały 2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2010 okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
Stan na początek okresu	20 218	11 690
Utworzenie rezerw w koszty	1 801	14 693
Rozwiązanie rezerw w przychody	-336	-5 389
Wykorzystanie rezerwy w związku z przegranym sporem lub zawarciem ugody	-661	-776
Stan na koniec okresu	21 022	20 218

Zarówno w okresie 12 miesięcy 2011 roku, jak i w okresie 12 miesięcy 2010 roku w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. nie nastąpiło wszczęcie przed sądem lub organem administracji publicznej postępowań, dotyczących zobowiązań lub wierzytelności, których wartość lub łączna wartość stanowiłaby 10% kapitałów własnych Banku.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu § 21 MSR 34.

14. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Podmioty zależne i stowarzyszone z ING Bankiem Śląskim:

- ING Securities S.A.,
- Centrum Banku Śląskiego (CBS) Sp. z o.o.,
- Solver Sp. z o.o.,
- ING Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A.,

w ramach wykonywanej działalności posiadają rachunki bieżące w ING Banku Śląskim, na których dokonują standardowych operacji rozliczeniowych oraz deponują swoje środki pieniężne na lokatach terminowych. ING Bank Śląski prowadzi rachunki bankowe innych

podmiotów z Grupy ING m.in. ING Lease (Polska), ING Real Estate. Transakcje z wszystkimi w/w podmiotami odbywają się na zasadach rynkowych.

ING Bank Śląski dokonuje na rynku międzybankowym operacji z ING Bank NV i podmiotami zależnymi od niego. Są to zarówno lokaty i kredyty krótkoterminowe jak i operacje instrumentami pochodnymi. Wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych. Pomędzy podmiotami powiązanymi z ING Bankiem Śląskim przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów o współpracy, podnajmu pomieszczeń, dzierżawy sprzętu, przetwarzania danych, leasingu środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu i zarządzania flotą samochodową oraz składki na ubezpieczenie pracowników.

W okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku zostały zrealizowane następujące transakcje o łącznej wartości powyżej 500 tys. EUR:

- W związku z realizacją umowy o współpracy zawartej pomiędzy ING Bankiem Śląskim S.A. a ING Bank NV, wynagrodzenia za świadczone usługi w zakresie doradztwa finansowego w okresie 12 miesięcy 2011 roku wyniosły 66,3 mln zł wobec 52,9 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty netto). W związku z realizacją umowy dotyczącej świadczenia usług przetwarzania danych i analizy informacji finansowej zawartej pomiędzy ING Bankiem Śląskim S.A. a ING Bank NV, opłata za korzystanie przez ING Bank Śląski z usług przetwarzania danych i analizy informacji finansowej wyniosła 9,3 mln zł wobec 12,3 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty netto).
- ING Services Polska świadczy usługi na rzecz ING Banku Śląskiego w zakresie najmu zasobów komputerowych. Koszt usług wyniósł 40,0 mln zł wobec 35,1 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty brutto).
- ING Bank Śląski dokonał transakcji z ING Lease z tytułu podnajmu pomieszczeń użytkowych o łącznej wartości 18,0 mln zł wobec 16,8 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty brutto).
- ING Bank Śląski współpracował z ING Car Lease w zakresie leasingu samochodów oraz zarządzania flotą samochodową. We wrześniu 2011 roku Spółka została sprzedana poza Grupę ING. Koszt usług w okresie od 1 stycznia 2011 roku do momentu sprzedaży wyniósł 13,3 mln zł wobec 16,6 mln zł w okresie 12 miesięcy 2010 roku (kwoty brutto).

Informacje o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi (w tys. zł)

31.12.2011

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Spółki zależne*	Spółki stowarzyszone*
Należności				
Depozyty złożone	3 568	-	-	-
Rachunki nostro	10 207	-	-	-
Kredyty	-	1 720 127	-	-
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	648 247	736	-	-
Inne należności	23 730	156	157	-
Zobowiązania				
Depozyty otrzymane	1 565 695	1 267 797	252 779	13 333
Rachunki loro	33 083	1 014	-	-
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	702 322	4 234	-	-
Repo	1 594 546	-	-	-
Inne zobowiązania	38 999	38	1 426	-
Operacje pozabilansowe				
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	316 150	545 825	15 060	15
Transakcje wymiany walutowej	8 773 873	723	-	-
Transakcje forward	70 564	-	-	-
IRS	16 994 338	13 374	-	-
Opcje	1 502 252	712 286	-	-
Przychody i koszty **				
Przychody	-23 091	87 274	-10 413	-1 696
Koszty	67 583	69 138	3 725	-

31.12.2010

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Spółki zależne*	Spółki stowarzyszone*
Należności				
Depozyty złożone	677 292	-	-	-
Rachunki nostro	45 578	3 968	-	-
Kredyty	-	1 746 285	362 218	-
Papiery wartościowe	-	-	20 007	-
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	151 087	190 389	-	-
Inne należności	44 984	3 216	160	-
Zobowiązania				
Depozyty otrzymane	2 778 947	316 719	364 123	75 566
Rachunki loro	15 360	3 510	-	-
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	525 460	259 944	-	-
Repo	657 776	-	-	-
Inne zobowiązania	13 540	40	1 127	-
Operacje pozabilansowe				
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	205 998	844 804	458 073	15
Transakcje wymiany walutowej	2 617 959	42 738	-	-
Transakcje forward	34 204	124 707	-	-
IRS	47 468 767	5 998 814	-	-
FRA	474 256	-	-	-
Opcje	240 508	889 698	-	-
Przychody i koszty **				
Przychody	-55 555	60 452	-6 058	-4 783
Koszty	65 955	41 342	2 683	-

*/ zawiera transakcje ING Banku Śląskiego S.A. ze spółkami zależnymi / stowarzyszonymi Grupy ING Banku Śląskiego S.A.

**/ Przychody i koszty prezentowane są w układzie jednolitym ze sprawozdaniem finansowym. Przychody zawierają między innymi wynik na wycenie instrumentów pochodnych.

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmentacja działalności

Zarządzanie działalnością ING Banku Śląskiego dokonywane jest w wymiarach określonych przez model biznesowy Banku.

Model biznesowy Banku, głównie dla potrzeb sprawozdawczości zarządczej, zawiera podział klientów na dwa główne segmenty:

- segment klientów detalicznych,
- segment bankowości korporacyjnej.

Podstawą wydzielenia poszczególnych segmentów są kryteria finansowe (w szczególności wysokość obrotów, poziom zgromadzonych aktywów) i podmiotowe. Szczegółowe zasady przypisywania klientów do poszczególnych segmentów regulują kryteria segmentacji klienta, które są określone wewnętrznymi regulacjami Banku.

Segment klientów detalicznych

W ramach obszaru działalności detalicznej Bank obsługuje osoby prywatne (segment klientów masowych i klientów zamożnych) oraz przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność ta jest analizowana w ujęciu głównych produktów, obejmujących między innymi: produkty kredytowe (kredyty w rachunku bieżącym, kredyty związane z kartami, kredyty ratalne, kredyty mieszkaniowe, kredyty hipoteczne, kredyty kontraktowe udzielane przez Kasę Mieszkaniową), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe), produkty strukturyzowane, jednostki uczestnictwa funduszy ING, usługi maklerskie realizowane przez ING Securities S.A. oraz karty bankowe.

Segment bankowości korporacyjnej

Obszar działalności korporacyjnej obejmuje:

- obsługę klientów instytucjonalnych,
- produkty rynków finansowych.

Obsługa klientów instytucjonalnych obejmuje klientów strategicznych, duże firmy oraz średnie firmy. Dla działalności korporacyjnej prowadzona jest sprawozdawczość w podziale na główne produkty, obejmujące między innymi produkty kredytowe (kredyty obrotowe, inwestycyjne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe i negocjowane, rachunki oszczędnościowe), produkty rynków finansowych, usługi w zakresie powiernictwa, operacje na rynku kapitałowym realizowane przez podmiot dominujący i ING Securities S.A. oraz pośrednictwo w usługach leasingowych.

Produkty rynków finansowych obejmują operacje dokonywane na rynkach pieniężnych i kapitałowych, prowadzone zarówno na rachunek własny jak i na rzecz klientów. W ramach tej działalności wyróżnia się produkty rynków walutowych, pieniężnych i instrumentów pochodnych, operacje papierami wartościowymi (papiery skarbowe, akcje i obligacje).

Wycena

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów i kosztów segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości stosowanych przez Bank, zawartych w notach opisujących

stosowane zasady rachunkowości. W szczególności ustalenia dochodów i kosztów odsetkowych wewnętrznych i zewnętrznych dla poszczególnych segmentów dokonuje się przy wykorzystaniu systemu cen transferowych. Ceny transferowe wyznaczane są w oparciu o jedną krzywą rentowności dla danej waluty wspólną dla produktów aktywnych i pasywnych. Cena transferowa wyznaczona dla produktów aktywnych i pasywnych o tym samym położeniu na krzywej rentowności jest jednakowa. Możliwe są modyfikacje wyjściowej ceny transferowej otrzymane z wyceny produktu na krzywej rentowności, a czynnikami korygującymi cenę transferową mogą być: premia za pozyskanie długoterminowej płynności, dopasowanie pozycji Banku, koszt zabezpieczenia w przypadku produktów skomplikowanych oraz polityka cenowa. Wykorzystując równania matematyczne – na podstawie stawek kwotowań dostępnych w serwisach informacyjnych – budowane są następnie krzywe dochodowości.

Przychody i koszty, wyniki, aktywa i pasywa segmentu zawierają te elementy, które bezpośrednio można przyporządkować do danego segmentu, jak również te, które można przypisać do danego segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki.

Bank prezentuje przychody segmentu z tytułu odsetek pomniejszone o koszty z tytułu odsetek. Wynika to z faktu, że Zarząd dokonując oceny wyników segmentu oraz decydując o alokacji zasobów do segmentu, opiera się w głównej mierze na przychodach netto z tytułu odsetek.

W 2011 roku Bank dokonał zmian w obszarze sprawozdawczości dotyczącej segmentów działalności. Obecny układ noty segmentacyjnej jest następstwem zmian w sprawozdawczości przygotowywanej dla potrzeb Zarządu i w opinii Banku lepiej odzwierciedla istotę podziału działalności na segmenty. W porównaniu do poprzedniej prezentacji obecnie wyodrębnione są dwa segmenty (w miejsce wcześniejszych trzech). Nowe segmenty to: "segment klientów detalicznych" oraz "segment bankowości korporacyjnej" (obejmujący wcześniejszy "segment klientów korporacyjnych" oraz podsegment "rynk finansowe i ALM" z segmentu "operacji własnych"). Wcześniejszy podsegment "ALCO" został podzielony na dwie części; część dotycząca działalności detalicznej prezentowana jest obecnie w segmencie klientów detalicznych a pozostała część - w segmencie bankowości korporacyjnej. Zmieniona została także prezentacja "wielkości niealokowanych" – ze względu na to, że dotyczyły tylko podatku dochodowego zostały przeniesione na dół tabeli zamiast prezentowania w odrębnej kolumnie.

Segmenty geograficzne

Grupa Kapitałowa prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

w tys. zł	4 kwartały 2011 narastająco okres od 01.01.2011 do 31.12.2011		
	Segment klientów detalicznych	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem*	1 538 227	1 415 259	2 953 486
wynik z tytułu odsetek	956 053	895 451	1 851 504
wynik z tytułu prowizji	538 343	482 829	1 021 172
pozostałe przychody/koszty	2 625	36 979	39 604
udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności	41 206	0	41 206
Koszty ogółem	1 040 014	623 542	1 663 556
koszty działania, z tego:	1 040 014	623 542	1 663 556
koszty osobowe	505 685	337 981	843 666
amortyzacja	93 364	39 282	132 646
pozostałe	440 965	246 279	687 244
Wynik segmentu	498 213	791 717	1 289 930
koszty ryzyka	90 219	82 184	172 403
Wynik segmentu z uwzględnieniem kosztów ryzyka (wynik finansowy brutto)	407 994	709 533	1 117 527
Podatek dochodowy	-	-	237 468
Wynik finansowy netto	-	-	880 059
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	880 075
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	-	-	-16

w tys. zł	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011		
	Segment klientów detalicznych	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem*	375 275	369 611	744 886
wynik z tytułu odsetek	244 507	235 160	479 667
wynik z tytułu prowizji	132 616	117 420	250 036
pozostałe przychody/koszty	-11 930	17 031	5 101
udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności	10 082	0	10 082
Koszty ogółem	255 085	155 395	410 480
koszty działania, z tego:	255 085	155 395	410 480
koszty osobowe	129 116	95 245	224 361
amortyzacja	24 951	11 194	36 145
pozostałe	101 018	48 956	149 974
Wynik segmentu	120 190	214 216	334 406
koszty ryzyka	14 080	36 426	50 506
Wynik segmentu z uwzględnieniem kosztów ryzyka (wynik finansowy brutto)	106 110	177 790	283 900
Podatek dochodowy	-	-	70 314
Wynik finansowy netto	-	-	213 586
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	213 583
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	-	-	3

*/ włączając udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

w tys. zł	4 kwartały 2010 narastająco okres od 01.01.2010 do 31.12.2010		
	Segment klientów detalicznych	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem*	1 422 681	1 309 004	2 731 685
wynik z tytułu odsetek	815 824	811 763	1 627 587
wynik z tytułu prowizji	589 392	397 939	987 331
pozostałe przychody/koszty	-23 767	99 302	75 535
udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności	41 232	0	41 232
Koszty ogółem	1 020 889	573 020	1 593 909
koszty działania, z tego:	1 020 889	573 020	1 593 909
koszty osobowe	503 562	318 307	821 869
amortyzacja	89 656	31 329	120 985
pozostałe	427 671	223 384	651 055
Wynik segmentu	401 792	735 984	1 137 776
koszty ryzyka	81 129	122 498	203 627
Wynik segmentu z uwzględnieniem kosztów ryzyka (wynik finansowy brutto)	320 663	613 486	934 149
Podatek dochodowy	-	-	181 010
Wynik finansowy netto	-	-	753 139
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	753 100
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	-	-	39

w tys. zł	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010		
	Segment klientów detalicznych	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem*	385 593	309 092	694 685
wynik z tytułu odsetek	236 526	185 165	421 691
wynik z tytułu prowizji	155 351	100 968	256 319
pozostałe przychody/koszty	-18 668	22 959	4 291
udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności	12 384	0	12 384
Koszty ogółem	251 916	140 618	392 534
koszty działania, z tego:	251 916	140 618	392 534
koszty osobowe	156 532	102 443	258 975
amortyzacja	23 771	8 562	32 333
pozostałe	71 613	29 613	101 226
Wynik segmentu	133 677	168 474	302 151
koszty ryzyka	25 582	35 568	61 150
Wynik segmentu z uwzględnieniem kosztów ryzyka (wynik finansowy brutto)	108 095	132 906	241 001
Podatek dochodowy	-	-	49 353
Wynik finansowy netto	-	-	191 648
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	191 680
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	-	-	-32

* / włączając udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

16. Inne informacje

Podstawowe wskaźniki efektywności

	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana 31.12.2011 / 31.12.2010
Wskaźnik rentowności (%)	31,5	28,7	2,8 p.p.
Wskaźnik zwrotu na aktywach (%)	1,3	1,2	0,1 p.p.
Wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	14,7	14,2	0,5 p.p.
Wskaźnik udziału kosztów (%)	56,3	58,3	-2,0 p.p.
Współczynnik wypłacalności (%)	12,28	13,15	-0,87 p.p.
Współczynnik kredyty do depozytów L/D (%)	71,4	66,2	+5,2 p.p.

Wskaźnik rentowności - stosunek zysku brutto do kosztów ogółem.

Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA) - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu aktywów z 5 kolejnych kwartałów.

Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE) - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

Wskaźnik udziału kosztów (C/I) - relacja kosztów ogółem do dochodów z działalności operacyjnej w układzie rodzajowym.

Współczynnik wypłacalności - relacja między funduszami własnymi a aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi z uwzględnieniem wag ryzyka.

Współczynnik kredyty do depozytów – relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom (brutto) do depozytów klientów.

Ratingi

Fitch Ratings Ltd.

Agencja Fitch Ratings Ltd. nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating pełny na podstawie umowy pomiędzy Bankiem i Agencją. W dniu 20 lipca 2011 roku agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd. („Fitch”) nadała ING Bankowi Śląskiemu S.A. *Viability rating* (VR) na poziomie bbb+. *Viability rating* ocenia te same podstawowe ryzyka co dotychczasowy *Individual rating* (rating indywidualny), jednakże charakteryzuje się znacznie szerszą, 19-stopniową skalą ocen analogiczną do skali stosowanej przy długoterminowej ocenie podmiotu (Long-term IDR). W przypadku ING Banku Śląskiego S.A. ocena bbb+ oznacza najwyższą możliwą ocenę dostępną dla instytucji z ratingiem indywidualnym na poziomie C. Ratingi z przedziału bbb oznaczają dobrą, fundamentalną wiarygodność kredytową Banku. Wprowadzenie *Viability rating* nie miało wpływu na pozostałe ratingi ING Banku Śląskiego S.A. Pełna ocena ratingowa Banku nadana przez agencję Fitch prezentuje się następująco:

Rating	Poziom
Rating podmiotu („Long-term IDR”)	A
Rating krótkoterminowy („Short-term IDR”)	F1
Viability rating	bbb+
Rating wsparcia	1
Perspektywa ratingu podmiotu	Stabilna

Rating podmiotu („Long-term IDR”) oraz rating krótkoterminowy („Short-term IDR”) określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Rating długoterminowy (Long-term IDR) na poziomie A odzwierciedla wysoką zdolność banku do terminowego wywiązywania się z długoterminowych zobowiązań finansowych. Krótkoterminowy rating („Short-term IDR”) na poziomie F1 oznacza najwyższą ocenę zdolności do terminowego regulowania krótkookresowych (do 13 miesięcy) zobowiązań finansowych. W przypadku obu ratingów agencja Fitch uwzględniła wysokie prawdopodobieństwo uzyskania potencjalnego wsparcia ze strony dominującego akcjonariusza banku ING Bank NV (ING Bank Śląski posiada najwyższy rating wsparcia – na poziomie 1).

Moody's Investors Service Ltd.

Agencja Moody's Investors Service Ltd. nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating na podstawie ogólnodostępnych, publicznych informacji. Na dzień 31.12.2011 roku Bank posiadał ocenę wiarygodności finansowej wystawioną przez agencję:

Rating	Poziom
Depozyty długoterminowe w walucie krajowej	A2
Depozyty długoterminowe w walucie obcej	A2
Depozyty krótkoterminowe	P-1
Siła finansowa Banku	D+
Perspektywa siły finansowej	Stabilna

Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wynosiło odpowiednio:

	31.12.2011	30.09.2011	30.06.2011	31.03.2011	31.12.2010
W osobach	8 409	8 398	8 502	8 522	8 472
W etatach	8 263,2	8 252,9	8 362,0	8 383,8	8 332,3

Zatrudnienie w ING Banku Śląskim S.A. wynosiło odpowiednio:

	31.12.2011	30.09.2011	30.06.2011	31.03.2011	31.12.2010
W osobach	8 211	8 166	8 257	8 274	8 224
W etatach	8 068,7	8 027,0	8 123,2	8 143,6	8 092,3

Liczba oddziałów, bankomatów i wpłatomatów

ING Bank Śląski prowadzi działalność operacyjną poprzez sieć własnych oddziałów, jak również poprzez sieć placówek partnerskich, bazujących na modelu franszyzy. Liczba placówek Banku w poszczególnych okresach kształtowała się następująco:

	31.12.2011	30.09.2011	30.06.2011	31.03.2011	31.12.2010
Liczba placówek	439	441	443	445	443

Według stanu na dzień 31.12.2011 roku Bank posiadał sieć 773 bankomatów² wobec 772 bankomatów na koniec września 2011 roku oraz 775 bankomatów w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Na koniec grudnia 2011 roku Bank posiadał również sieć 583 wpłatomatów³ dostępnych dla klientów wobec 541 wpłatomatów na koniec września 2011 roku oraz 442 wpłatomatów w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Elektroniczne kanały dystrybucji

Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji jest jednym z priorytetów Banku. Stałe unowocześnianie oferty w tym zakresie przynosi efekty w postaci systematycznego wzrostu liczby klientów zainteresowanych bankowością elektroniczną. Dane dotyczące liczby klientów⁴ bankowości elektronicznej kształtują się następująco:

	31.12.2011	30.09.2011	30.06.2011	31.03.2011	31.12.2010
ING BankOnLine, ING OnLine i ING BusinessOnLine	2 115 325	2 067 794	2 017 255	1 960 757	1 879 525
HaloŚląski	1 285 261	1 235 080	1 187 239	1 140 561	1 072 099
SMS	918 954	885 984	853 978	823 135	782 079

Miesięczna liczba transakcji realizowanych za pomocą systemów bankowości elektronicznej w grudniu 2011 roku osiągnęła poziom 14,2 miliona, podczas gdy na koniec września 2011 roku wyniosła 13,2 miliona, a w analogicznym okresie roku poprzedniego wyniosła 13,1 miliona.

Karty bankowe

ING Bank Śląski S.A. należy do grona największych emitentów kart bankowych w Polsce. Dane dotyczące liczby kart płatniczych wydanych klientom ING Banku Śląskiego S.A. kształtują się następująco:

w tys.	31.12.2011	30.09.2011	30.06.2011	31.03.2011	31.12.2010
Karty płatnicze, z czego:	2 386	2 375	2 350	2 300	2 267
Karty debetowe	2 116	2 102	2 075	2 020	1 987
Karty kredytowe	211	216	221	226	231
Karty pozostałe	59	57	54	54	49

W 2011 roku do oferty Banku wprowadzone zostały zbliżeniowe karty płatnicze wydawane do kont osobistych w PLN dla klientów indywidualnych (VISA PayWave i MasterCard Debit PayPass). W celu zachęcenia do korzystania z tych produktów została zorganizowana akcja marketingowa i promocyjna, równocześnie rozpoczęto wymianę obecnego portfela kart płatniczych do kont osobistych na wymienione karty zbliżeniowe. Do końca grudnia 2011

² Łącznie z urządzeniami dualnymi, których na koniec grudnia 2011 roku było 219.

³ Jak wyżej.

⁴ Liczba klientów nie jest tożsama z liczbą użytkowników, jeden klient może posiadać kilku użytkowników w danym systemie.

roku wydano klientom łącznie⁵ 844,1 tys. kart zbliżeniowych (636,3 tys. na koniec września 2011 roku oraz 203,9 tys. w analogicznym okresie roku poprzedniego) oraz 28,0 tys. K@rt wirtualnych (27,0 tys. na koniec września 2011 roku oraz 19,1 tys. w analogicznym okresie roku poprzedniego).

⁵ Karty: Maestro PayPass, MasterCard Debit PayPass, Zbliżak oraz VISA PayWave

III. Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe

ŚRÓDROCZNY SKRÓCONY JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 narastająco okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010	4 kwartały 2010 narastająco okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
- Przychody z tytułu odsetek	908 526	3 383 072	747 451	2 931 357
- Koszty odsetek	417 668	1 544 348	332 557	1 330 820
Wynik z tytułu odsetek	490 858	1 838 724	414 894	1 600 537
- Przychody z tytułu prowizji	273 468	1 091 631	271 564	1 039 653
- Koszty prowizji	33 448	124 129	26 511	107 758
Wynik z tytułu prowizji	240 020	967 502	245 053	931 895
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	-12 107	17 279	1 095	75 403
Wynik na inwestycjach	5 811	142 149	-5 726	28 309
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	9 652	-33 423	17 964	-12 052
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	198	1 413	-10 157	-1 439
Wynik na działalności podstawowej	734 432	2 933 644	663 123	2 622 653
Koszty działania	410 124	1 621 536	377 727	1 533 064
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	-5 528	-8 063	-2 510	-10 915
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	49 332	172 403	60 132	201 669
Zysk (strata) brutto	269 448	1 131 642	222 754	877 005
Podatek dochodowy	69 323	227 884	48 051	174 690
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	200 125	903 758	174 703	702 315
Zysk (strata) netto	200 125	903 758	174 703	702 315
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	1,54	6,95	1,34	5,40

Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONY JEDNOSTKOWY SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	IV kwartał 2011 okres od 01.10.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2011 narastająco okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	IV kwartał 2010 okres od 01.10.2010 do 31.12.2010 <i>dane porównywalne</i>	4 kwartały 2010 narastająco okres od 01.01.2010 do 31.12.2010 <i>dane porównywalne</i>
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy	200 125	903 758	174 703	702 315
Inne całkowite dochody	9 178	75 005	-65 329	15 110
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy	209 303	978 763	109 374	717 425

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	stan na 31.12.2011	stan na 30.09.2011	stan na 31.12.2010	stan na 30.09.2010
A K T Y W A				
- Kasa, środki w Banku Centralnym	1 493 102	4 064 899	2 394 179	1 265 083
- Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	973 620	3 140 563	1 521 478	2 226 649
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	639 633	1 112 685	636 737	3 930 601
- Wycena instrumentów pochodnych	1 858 429	1 781 944	1 158 897	1 527 884
- Inwestycje	20 450 023	22 395 540	23 005 928	18 736 171
- dostępne do sprzedaży	15 467 767	17 378 815	16 787 917	12 239 698
- utrzymywane do terminu wymagalności	4 982 256	5 016 725	6 218 011	6 496 473
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	433 440	337 135	104 796	86 065
- Kredyty i inne należności udzielone klientom	42 298 689	39 109 345	33 959 314	32 718 520
- Inwestycje w jednostki podporządkowane	238 266	451 766	451 716	451 716
- Rzeczowe aktywa trwałe	562 407	502 513	530 715	507 098
- Wartości niematerialne	360 847	354 234	340 870	324 457
- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	22 418	33 437	3 081	1 924
- Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego	146 472	56 194	0	0
- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 350	96 063	163 499	74 947
- Inne aktywa	191 509	212 709	157 197	210 622
A k t y w a r a z e m	69 684 205	73 649 027	64 428 407	62 061 737
Z O B O W I Ą Z A N I A I K A P I T A Ł W Ł A S N Y				
Z O B O W I Ą Z A N I A				
- Zobowiązania wobec innych banków	4 951 797	7 661 029	4 151 081	3 205 836
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 814 714	5 370 325	4 681 424	2 580 454
- Wycena instrumentów pochodnych	1 694 142	1 865 690	1 292 661	1 202 195
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	900 627	813 103	600 455	775 966
- Zobowiązania wobec klientów	53 044 261	50 842 175	47 430 828	47 729 539
- Rezerwy	56 601	51 332	54 390	48 564
- Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	138 347	59 445
- Inne zobowiązania	990 625	1 026 228	641 088	1 132 643
Z o b o w i ą z a n i a o g ó ł e m	63 452 767	67 629 882	58 990 274	56 734 642
K A P I T A Ł Y				
- Kapitał zakładowy	130 100	130 100	130 100	130 100
- Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	956 250	956 250	956 250	956 250
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	20 417	5 616	8 064	42 912
- Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	34 814	32 977	35 654	32 534
- Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	58 186	67 418	431	34 127
- Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	30 772	27 782	21 080	19 416
- Zyski zatrzymane	5 000 899	4 799 002	4 286 554	4 111 756
K a p i t a ł y w ł a s n e o g ó ł e m	6 231 438	6 019 145	5 438 133	5 327 095
Z o b o w i ą z a n i a i k a p i t a ł w ł a s n y r a z e m	69 684 205	73 649 027	64 428 407	62 061 737
Współczynnik wypłacalności				
	11,94%	11,78%	12,20%	12,36%
Wartość księgowa				
	6 231 438	6 019 145	5 438 133	5 327 095
Liczba akcji				
	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)				
	47,90	46,27	41,80	40,95

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

IV kwartał 2011

okres od 01.10.2011 do 31.12.2011

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	5 616	32 977	67 418	27 782	4 799 002	6 019 145
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	200 125	200 125
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	14 801	1 837	-9 232	0	1 772	9 178
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	18 442	-	-	-	-	18 442
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-3 519	-	-	-	-	-3 519
- rozliczenie wyceny papierów rekrasfikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-122	-	-	-	-	-122
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	4 312	-	-	-	4 312
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-9 232	-	-	-9 232
- połączenie z jednostką zależną	-	-	-	-	-	-	-676	-676
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-2 475	-	-	2 448	-27
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	2 990	0	2 990
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	2 990	-	2 990
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	0	0
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	20 417	34 814	58 186	30 772	5 000 899	6 231 438

4 kwartały 2011 narastająco

okres od 01.01.2011 do 31.12.2011

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	8 064	35 654	431	21 080	4 286 554	5 438 133
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	903 758	903 758
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	12 353	-840	57 755	0	5 737	75 005
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	36 857	-	-	-	-	36 857
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-24 174	-	-	-	-	-24 174
- rozliczenie wyceny papierów rekrasfikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-330	-	-	-	-	-330
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	4 717	-	-	-	4 717
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	57 755	-	-	57 755
- połączenie z jednostką zależną	-	-	-	-	-	-	-676	-676
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-5 557	-	-	6 413	856
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	9 692	-195 150	-185 458
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	9 692	-	9 692
- wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-195 150	-195 150
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	20 417	34 814	58 186	30 772	5 000 899	6 231 438

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM - c.d.

IV kwartał 2010

okres od 01.10.2010 do 31.12.2010

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	42 912	32 534	34 127	19 416	4 111 756	5 327 095
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	174 703	174 703
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	-34 848	3 120	-33 696	0	95	-65 329
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	-39 308	-	-	-	-	-39 308
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	4 644	-	-	-	-	4 644
- rozliczenie wyceny papierów rekrasfikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-184	-	-	-	-	-184
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	3 227	-	-	-	3 227
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-33 696	-	-	-33 696
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-107	-	-	95	-12
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	1 664	0	1 664
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	1 664	-	1 664
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	8 064	35 654	431	21 080	4 286 554	5 438 133

4 kwartały 2010 narastająco

okres od 01.01.2010 do 31.12.2010

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpiecza- jących przepływy pieniężne	Wycena motywacyj- nych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	-1 383	33 426	-968	15 846	3 582 203	4 715 474
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	702 315	702 315
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	9 447	2 228	1 399	0	2 036	15 110
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	8 010	-	-	-	-	8 010
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	2 288	-	-	-	-	2 288
- rozliczenie wyceny papierów rekrasfikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-851	-	-	-	-	-851
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	3 681	-	-	-	3 681
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	1 399	-	-	1 399
- sprzedaż środków trwałych	-	-	-	-1 453	-	-	2 036	583
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	5 234	0	5 234
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	5 234	-	5 234
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	8 064	35 654	431	21 080	4 286 554	5 438 133

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	4 kwartały 2011 narastająco okres od 01.01.2011 do 31.12.2011	4 kwartały 2010 narastająco okres od 01.01.2010 do 31.12.2010
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk (strata) netto	903 758	702 315
Korekty	-2 922 656	-2 032 114
- Amortyzacja	131 328	119 280
- Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	1 838 724	1 600 537
- Odsetki zapłacone	1 522 590	1 391 597
- Odsetki otrzymane	-3 702 686	-3 268 723
- Dywidendy otrzymane	-108 954	-30 928
- Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	-1 532	89
- Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	227 884	174 690
- Podatek dochodowy zapłacony	-364 554	-271 111
- Zmiana stanu rezerw	2 211	330
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	676 747	288 514
- Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-3 365	7 584 243
- Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 363 702	-9 918 418
- Zmiana wyceny instrumentów pochodnych	-298 051	506 472
- Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	29 283	104 939
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-8 304 047	-3 982 567
- Zmiana stanu pozostałych aktywów	-73 185	-32 960
- Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	796 550	201 697
- Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-2 866 710	3 683 373
- Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	5 639 357	-288 726
- Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	572 052	105 558
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-2 018 898	-1 329 799
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
- Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-135 193	-85 417
- Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	2 668	1 204
- Nabycie wartości niematerialnych	-78 510	-65 887
- Zbycie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	8	132
- Nabycie udziałów w jednostkach podporządkowanych	-50	0
- Wykup / sprzedaż aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	1 290 427	1 145 000
- Odsetki otrzymane od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	260 201	363 327
- Otrzymane dywidendy	108 954	30 928
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną	1 448 505	1 389 287
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
- Dywidendy wypłacone	-195 150	0
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-195 150	0
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	104 504	-36 305
Zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto	-765 543	59 488
Środki pieniężne na początek okresu	3 077 747	3 018 259
Środki pieniężne na koniec okresu	2 312 204	3 077 747

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1. Wprowadzenie

Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank.

Działalność zaniechana

W okresie czterech kwartałów 2011 i 2010 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

Zgodność z MSSF

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2011 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską obowiązującymi na dzień sprawozdawczy, tj. 31 grudnia 2011 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 33, poz. 259).

Prezentowane śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe spełnia wymogi Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 odnoszącego się do śródrocznej sprawozdawczości finansowej.

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2011 roku do 31.12.2011 roku oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2011 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 01.01.2010 roku do 31.12.2010 roku dla śródrocznego skróconego jednostkowego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z całkowitych dochodów, śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, a w przypadku śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 31.12.2010 roku. Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do śródrocznego skróconego jednostkowego rachunku zysków i strat obejmują dane za IV kwartał 2011 roku (okres od 01.10.2011 do 31.12.2011) oraz dane porównawcze za IV kwartał 2010 roku (okres od 01.10.2010 do 31.12.2010).

Zakres i waluta sprawozdania

Wszystkie istotne ujawnienia z punktu widzenia Banku zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich z zaokrągleniem do tysiąca złotych (chyba, że zaznaczono inaczej).

Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego sprawozdania finansowego za 2010 rok z wyjątkiem zastosowania zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2011 roku. Zmiany do standardów oraz nowe interpretacje zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zamieszczonym w niniejszym skonsolidowanym raporcie za IV kwartał 2011 roku („śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”) w rozdziale II.2 ”Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej”.

Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 7 lutego 2012 roku.

2. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku, opublikowanym w dniu 4 marca 2011 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone z zastosowaniem tych samych zasad rachunkowości, co śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, za wyjątkiem opisanych poniżej zasad ujmowania inwestycji kapitałowych.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Jednostki zależne

Jednostki zależne to jednostki, w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Sprawowaniu kontroli zwykle towarzyszy posiadanie większości liczby głosów w organie stanowiącym danej jednostki.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Bank wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jednostkami zależnymi, ani wspólnym przedsięwzięciem. Z reguły Bank posiada w poszczególnych jednostkach stowarzyszonych od 20% do 50% głosów.

Ujmowanie i wycena

W sprawozdaniu finansowym Banku, inwestycje w jednostki zależne oraz stowarzyszone ujmowane są w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest poddawana testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36. Rozpoznana utrata wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*. Dywidendy stanowiące przychód z inwestycji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa Banku do otrzymania płatności.

3. Wartości szacunkowe

Najistotniejsze szacunki księgowe dokonane przez Bank zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w punkcie II.3.

4. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym w stosunku do sprawozdania za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku zmieniony został układ sprawozdania z całkowitych dochodów. Dodatkowo w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym oprócz danych narastająco, zaprezentowane zostały dane za IV kwartał.

5. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2011 roku

Istotne zdarzenia, które miały miejsce w IV kwartale 2011 roku zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale II.6.

6. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu § 21 MSR 34.

7. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

8. Wyplacone dywidendy

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 7 kwietnia 2011 roku zatwierdziło wypłatę dywidendy za rok 2010 w wysokości 15,00 zł brutto za 1 akcję, co stanowi 195 150 tys. zł. Wypłata dywidendy miała miejsce w dniu 1 lipca 2011 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 8 kwietnia 2010 roku odstąpiło od uchwalenia wypłaty dywidendy za rok 2009 i zatwierdziło przeznaczenie całości zysku netto ING Banku Śląskiego S.A. za rok 2009 na zasilenie funduszy własnych.

9. Przejęcia

W IV kwartale 2011 roku miało miejsce połączenie ING Banku Hipotecznego S.A. z ING Bankiem Śląskim S.A., co zostało opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale II.1.

10. Pozycje pozabilansowe

	koniec roku 2011 stan na 31.12.2011	3 kwartały 2011 stan na 30.09.2011	koniec roku 2010 stan na 31.12.2010	3 kwartały 2010 stan na 30.09.2010
Zobowiązania warunkowe udzielone	16 792 758	16 151 987	14 984 028	15 227 567
Zobowiązania warunkowe otrzymane	34 334 822	21 420 339	17 153 553	15 992 438
Pozabilansowe instrumenty finansowe	157 928 170	139 922 907	131 521 156	203 164 097
Pozycje pozabilansowe ogółem	209 055 750	177 495 233	163 658 737	234 384 102

11. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w punkcie II.8.

12. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w punkcie II.14.

